

Eerikkilän asemakaavan muutos

LUONNOS

selostus

5.11.2026

Tammelan kunnan kaavoitus
Tekninen osasto

Tammelan kunta
Hakkapeliitantie 2
31300 Tammela

puh (03) 41 201
kirjaamo@tammela.fi
www.tammela.fi

Sisällys

1 TIIVISTELMÄ 4
1.1 Kaavaprosessin vaiheet 4
1.2 Asemakaava 4
1.3 Asemakaavan toteuttaminen 4
2 LÄHTÖKOHDAT 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 5
2.1.1 Alueen yleiskuvaus 5
2.1.2 Alueen kehitys 6
2.1.3 Kaavatilanne 11
2.1.4 Yhdyskuntarakenne ja palvelut 15
2.1.5 Rakennettu ympäristö 15
2.1.6 Sosiaalinen ympäristö 16
2.1.7 Luonnonympäristö 16
2.1.8 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt 17
2.1.9 Pohjavesi 18
2.1.10 Viemäröinti 18
2.1.11 Virkistys- ja vapaa-aika 18
2.1.12 Liikenne 18
2.1.13 Maanomistus 19
2.2 Suunnittelutilanne 19
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset 19
3 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET 20
3.1 Asemakaavan suunnittelun tarve 20
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 20
3.2.1 Osalliset 20
3.2.2 Vireilletulo 20
3.2.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely 20
3.2.4 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset 21
3.2.5 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet 21
3.2.6 Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut 21
4 ASEMAKAAVAN KUVAUS 21
4.1 Kaavan rakenne 21
4.1.1 Mitoitus 21
4.1.2 Palvelut 22
4.1.3 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 23
4.2 Kaavakartta ja havainnekuva 23
4.3 Aluevaraukset 24
4.3.1 Korttelialueet 24
4.3.2 Puistoalueet 28
4.3.3 Katualueet 29
4.3.4 Muut alueet 30
4.3.5 Muut merkinnät ja määräykset 31
4.4 Kaavan vaikutukset 32
4.4.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen 32
4.4.2 Vaikutukset liikenteeseen 33
4.4.3 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja asumisympäristöön 34

4.4.4 Vaikutukset maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön 35
4.4.5 Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin 35
4.4.6 Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen 36
4.5 Kaavamerkinnät ja –määräykset 36
4.6 Nimistö 36
5 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS 37
5.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat 37
5.2 Toteutuminen ja ajoitus 37
5.3 Toteutuksen seuranta 37

TUNNISTETIEDOT

Kaavan nimi:	Eerikkilän asemakaavan muutos
Kunta:	Tammela
Korttelit:	Urheiluopiston korttelit 1-9 sekä aluerajauksen puisto- ja tievaraukset
Kaavan laadituttaja:	Eerikkilän urheiluopisto / Palloilusäätiö
Kaavan laatija:	Tammelan kunta kaavasuunnittelija Mika Mäkelä Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 040 6578077 mika.makela@tammela.fi

Aloittamispäätös	15.4.2026 § 12
Vireilletulovaiheen nähtävillä olo	24.4.-1.6.2026
Luonnosvaiheen nähtävillä olo	
Ehdotusvaiheen nähtävillä olo	
Hyväksymispäivämäärä:	
Tammelan ympäristölautakunta	*x.x.202x / §*
Voimaantulo:	*x.x.202x*

1 TIIVISTELMÄ

1.1 Kaavaprosessin vaiheet

Ympäristölautakunta päätti kokouksessaan 15.4.2026 § 12 aloittaa asemakaavan ja hyväksyi asetettavaksi vireilletulovaiheen asiakirjana osallistumis- ja arviointisuunnitelman AKL 63 §:n mukaisesti yleisesti nähtäville 30 päivän ajaksi.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu kaavasta järjestettiin 25.5.2026.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä Tammelan kunnantoimiston teknisellä osastolla sekä kunnan kotisivuilla internetissä 24.4.-1.6.2026 välisenä aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin myös lausuntoja muilta viranomaistahoilta.

Ympäristölautakunta päätti kokouksessaan xx.x.2026 asettaa luonnosvaiheen kaavakartan julkisesti nähtäville Tammelan kunnantoimiston tekniselle osastolle sekä kunnan kotisivuilla internetissä
Luonnosvaiheen kaavakartta, kaavaselostus sekä päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma olivat julkisesti nähtävillä Tammelan kunnantoimiston teknisellä osastolla sekä kunnan kotisivuilla internetissä xx.xx.-xx.xx.2026 välisenä aikana.

Ehdotusvaiheen kaavakartta, kaavaselostus sekä päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma olivat julkisesti nähtävillä Tammelan kunnantoimiston teknisellä osastolla sekä kunnan kotisivuilla internetissä xx.xx.-xx.xx.202x välisenä aikana.

Ympäristölautakunta hyväksyi kaavan kokouksessaan xx.xx.202x ja kaava kuulutettiin voimaan x.x.202x.

1.2 Asemakaava

Eerikkilän asemakaavan päivittämistarve on noussut esiin Eerikkilän edustajien ja Tammelan kunnan välisissä keskusteluissa, joissa on todettu tarve ajantasaistaa Eerikkilän asemakaavaa alueen nykyisiä ja tulevia toiminnallisia tarpeita vastaavaksi. Kaavan päivittämisen on arvioitu tukevan alueen kehittämistä ja selkeyttävän maankäytön ohjausta.

Uudistettavassa asemakaavassa on tarkoitus korjata myös voimassa olevaan asemakaavaan nähden poikkeusluvin toteutuneet rakennukset ja rakennelmat. Lisäksi tehdään uusia varauksia kehittyvän urheilupaikkojen ja majoituksen tarpeisiin. Asemakaavoituksessa pyritään huomioimaan myös erilaiset käyttötarpeet alueen olemassa olevalle rakennuskannalle sekä tutkimaan alueen rakennuskannan mahdollisia suojelutarpeita.

Kaavoituksen yhteydessä käydään neuvotteluja lisäalueen saamisesta urheiluopiston käyttöön alueen länsipuolelta. Lisä-alue tulee osaksi asemakaavoitettavaa aluetta, ellei tule muutoksia.

Alueelle on aikaisemman kaavoituksen aikana rakennettu kansainväliset mitat täyttävä jalkapallostadion, jossa on katsomopaikkoja 800 henkilölle.

1.3 Asemakaavan toteuttaminen

Tammela kunnan ja Eerikkilän urheiluopiston välillä on laadittu kaavoitussopimus. Asemakaava toteutuu maanomistajien aikataulujen ja tarpeiden mukaan normaalilla lupamenettelyllä (rakennuslupa, ympäristölupa).

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Eerikkilän urheiluopisto sijaitsee Tammelan kunnassa, Saaren kylän ja Letkun kylän rajan tuntumassa. Asemakaava-alueeseen kuuluvat Ruostejärven pohjoisosat säilyivät rakentamattomina 1950-luvulle, jolloin Suomen Palloliiton puheenjohtaja Erik von Frenckell myi vuonna 1949 Tammelan pitäjässä sijaitsevasta Saaren kartanosta 17 hehtaarin alueen urheiluopiston perustamista varten. Liitolta Eerikkilä siirtyi jo 1950-luvun alussa itsenäisen Palloilu Säätiön haltuun ja opisto onkin toiminut jalkapallon koulutuskeskuksena näihin päiviin asti. Vuosien varrella toiminta on laajentunut kattamaan mm. salibandyn ja muitakin urheiluun ja liikuntaan liittyviä toimintoja. Alla on alueen opaskartta.

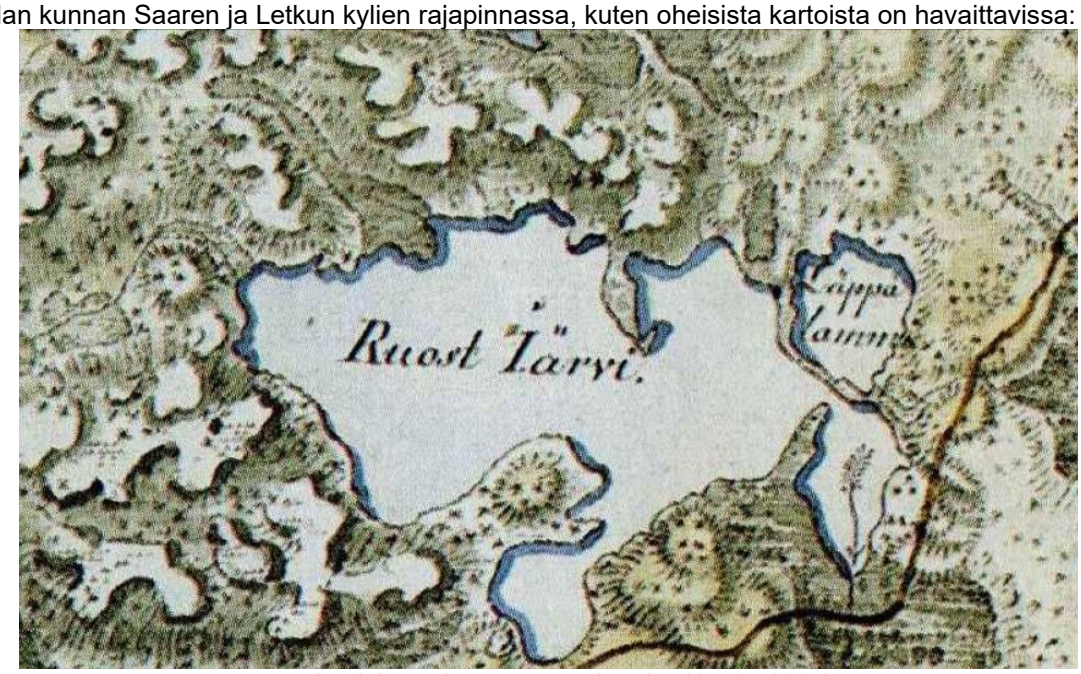

1. Frenckell: Reception, Hotel, Café Erik, Kuntosali
2. Klubitalo: Ravintola, Bar & Café 49, Kino, Lounge 1952, Klubin saunat
3. Players´ House: huoneistot ja Standard-huoneet
4. Villa Hirsihovi
5. Salibandyhalli
6. Eerikkilä-halli
7. Harjoitushalli
8. Jari Litmanen Areena
9. Monitoimihalli: Toiminnallisen harjoittelun sali, Testiasema
10. E.Cross – Crosstraining
11. Yleisurheilukenttä
12. Keinonurmikenttä 1
13. Keinonurmikenttä 2
14. Rantasauna
15. Pieni rantasauna
16. Frisbeegolf ja patikointi
17. Beachvolley
18. Ulkokuntoilu- ja pelialue
19. Grillikatos
20. Matkaparkki
21. Kanootit ja SUP-laudat

Aluetta on vuosien aikana kehitetty useaan otteeseen, yksi suurimmista uudistuksista oli 1960-luvun lopulla valmistunut ensimmäinen sisähalli. Lisäksi alueelle on rakennettu muita liikuntapaikkoja sekä majoitus- ja ravintolatiloja. Eerikkilä muodostaakin oman tiiviin kokonaisuutensa Ruostejärven rannalle, itse järvi luo erinomaiset olosuhteet urheiluopiston toimintaa laajentavalle virkistykselle. Rannan toiselle puolelle rakentui 2000-luvun taitteessa Hämeen luontokeskus, jonka kanssa Eerikkilä muodostaa alueelle luontovirkistykseen painottuvat kokonaisuuden, jota muutaman kilometrin etäisyydellä olevat Liesjärven ja Torronsuon kansallispuistot täydentävät. Luontokeskus on sittemmin siirtynyt urheiluopistolle, ja vuonna se uudistettiin 2022 juhla- ja kokoustila Villa Erikiksi. Villa Erik sai nimensä Eerikkilän perustajasta Erik von Frenckelistä.

2.1.2 Alueen kehitys

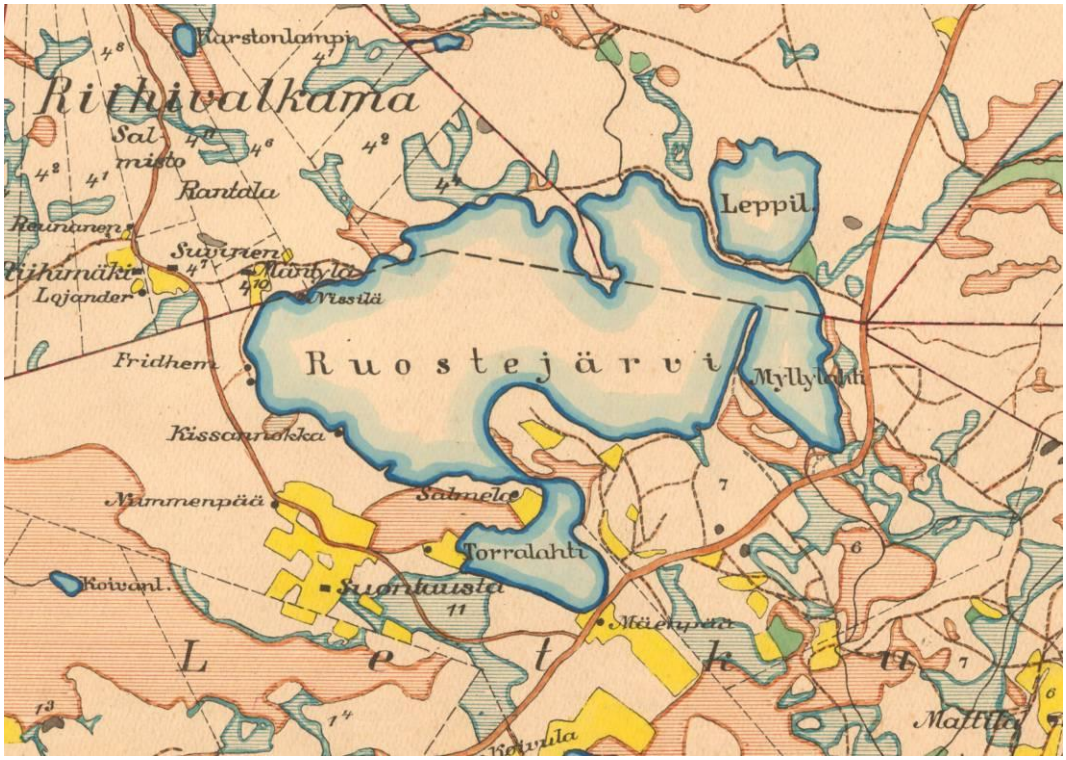
Alueen kehittyminen on alkanut vasta 1940-luvulla, siihen asti alue on ollut metsäistä asumatonta aluetta Tammelan kunnan Saaren ja Letkun kylien rajapinnassa, kuten oheisista kartoista on havaittavissa:

ote kuninkaan kartastosta alueelta (1776–1805)

ote senaatin kartastosta alueelta (1860–1914)

ote pitäjänkartasta 1922

Alueen kehittyminen alkoi, kun Saaren kartanon omistaja, Suomen Palloliiton puheenjohtaja, Erik von Frenckell myi vuonna 1949 kartanosta Ruostejärven pohjoisosan alueen Suomen Palloliitolle juuri jalkapalloon keskittyvän urheiluopiston perustamiseksi.

Ensimmäisessä vaiheessa 1950- ja 1960-luvuilla alueelle rakennettiin suorituspaikkojen lisäksi hirsinen päärakennus sekä siihen liittyviä sauna-, asuin- ja varastotiloja, jotka muodostivat ensimmäisen vaiheen kokonaisuuden.

Eerikkilän 1940-luvun rakennuskantaa edustava vanha päärakennus Villa Hirsihovi ja rantasauna

Ote Eerikkilän alueesta vuoden 1960 Riihivalkaman peruskartasta. Kartasta näkyy alueen tuon aikainen laajuus ja rakennuskanta.

Eerikkilää on laajennettu ja rakennettu 1960-luvulta tähän päivään useaan otteeseen, lisätilaa urheiluopiston tarpeisiin rakennettiin mm. vuosien 1980–1982 aikana, jolloin on rakennettu suurikokoinen ruokalarakennus osaksi ensimmäisen vaiheen kokonaisuutta.

1980-luvun alussa valmistunut majoitus- ja ravintolarakennus, jota laajennettu 2007.

Uusi päärakennus Frenckell puolestaan rakennettiin vuonna 1992 ja rakennusta laajennettiin vuoden 2012 aikana majoituskapasiteetin lisäämiseksi.

Nykyinen päärakennus ja sen vasemmalla puolella sijaitseva laajennusosa

Vuonna 2002 rakennettiin majoitusrakennus *(ent.* Tammela) palloiluhallin läheisyyteen, alueen sisääntulon yhteyteen.

Players´ House -majoitusrakennus

Urheiluopiston toiminnalle olennainen rakennuskanta on erilaisiin urheilusuorituksiin ja lajeihin tarkoitetut liikuntapaikat, joista yksi merkittävimmistä toiminnan kannalta on vuonna 1998 valmistunut täysimittainen jalkapallohalli. Lämmitettävä keinonurmikenttä alueelle valmistui vuonna 2005.

Uudempana hankkeena alueelle rakennettiin vuoden 2013 aikana kansainvälisen tason jalkapallostadion (Jari Litmanen Areena), jonka katsomoon mahtuu 800 ihmistä pelitapahtumia seuraamaan.

Vuonna 2019 valmistui alla oleva sählyhalli voimassa olevan asemakaavan pysäköintialueelle.

2.1.3 Kaavatilanne

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA) 2021, Suomen ympäristökeskus

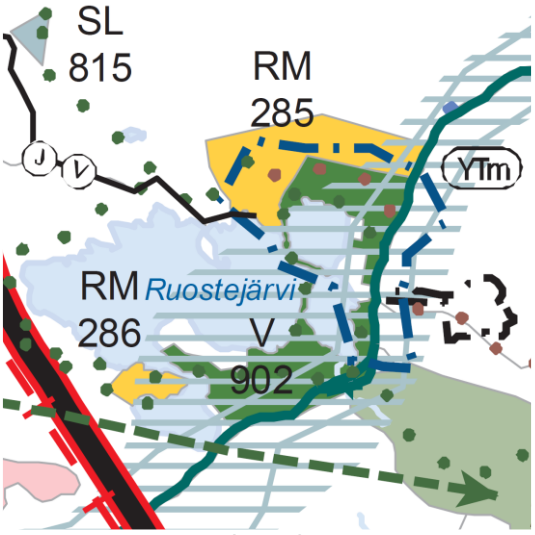
Eerikkilän asemakaava-alueen itäpuolella oleva Härkätien alue on valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (Hämeen Härkätien maisemat). Hämeen Härkätie on kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävä tielinja Turusta Hämeenlinnaan. Maisemallisesti Härkätie on läpileikkaus Tammelan ylänköseudun metsäluonnosta ja pienistä viljelykeskittymistä. Tien linjaus ja sitä ympäröivät metsä- ja kylämaisemat ovat säilyneet poikkeuksellisen hyvin. Hämeen Härkätien tuntumassa on useita arvokkaita luontokohteita sekä rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

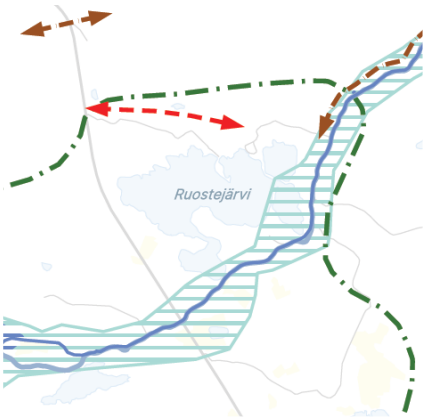
Maakuntakaava

Kanta-Hämeen maakuntakaavassa (2021) alue on merkitty osin matkailupalvelujen alueeksi RM, osin virkistys, retkeily tai ulkoilualueeksi (V). Alue kuuluu kokonaisuudessaan luontomatkailun kehittämisalueeseen. Alueen halki kulkee myös sekä ulkoilu- että hevosulkoilureitti. Asemakaava-alue on käytännössä kokonaisuudessaan pohjavesialueella ja Eerikkilässä on kaavaan merkitty vedenottamo. Myös Härkätien maakunnallisesti merkittävä maisema-alue sivuaa kaava-aluetta.

Valmisteilla olevassa 1. vaihemaakuntakaavassa keskitytään puhtaan siirtymän, kestävä liikkumisen ja kulttuuriympäristön aihealueisiin. Kaava-alueelle kohdistuu tieliikenteen yhteystarve (punainen katkoviiva).

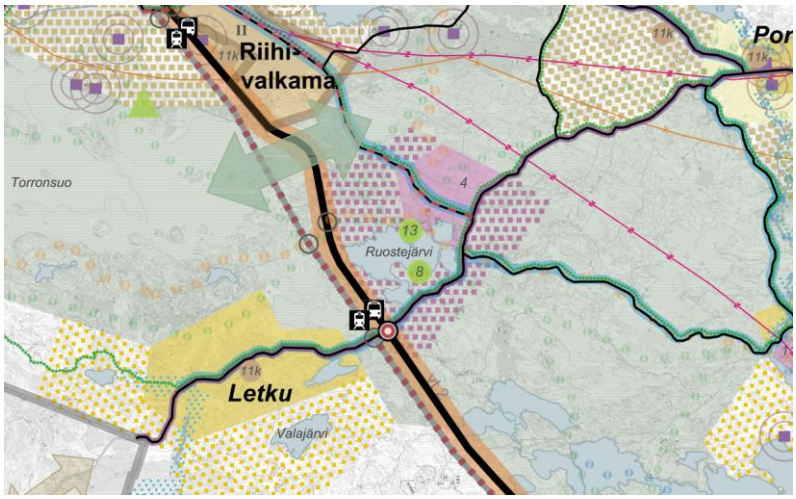

ote maakuntakaavasta

ote Kanta-Hämeen 1.vaihemaakuntakaavan luonnoksesta 15.12.2025

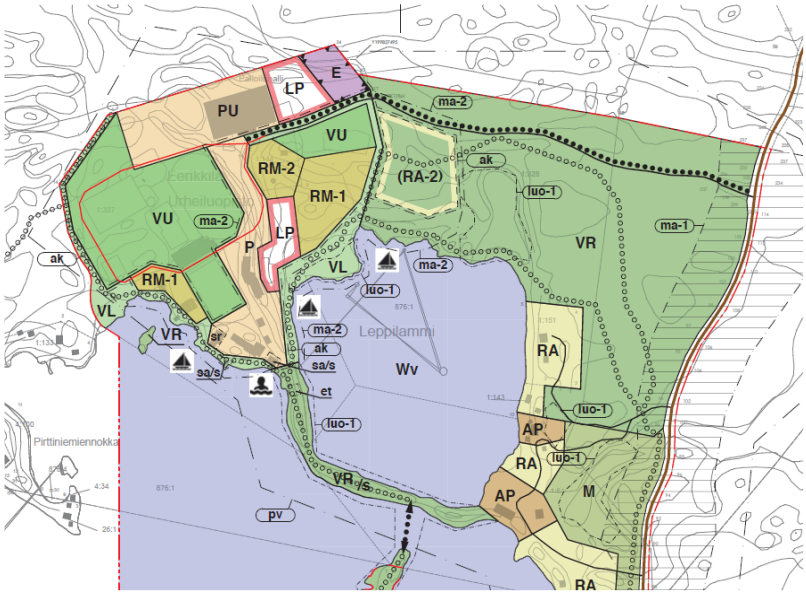
Seudullista tilannetta on myös pohdittu seudullisena yhteistyönä Forssan seudun rakenteellisessa rakennetarkastelussa, jossa Eerikkilän alue (vihreä pallo nro 13) muodostaa ytimen seudulliselle luontovirkistyksen keskittymälle (vaaleanpunainen alue ja rasteri).

Ote Forssan seudun rakenteellisesta rakennetarkastelusta

Yleiskaava

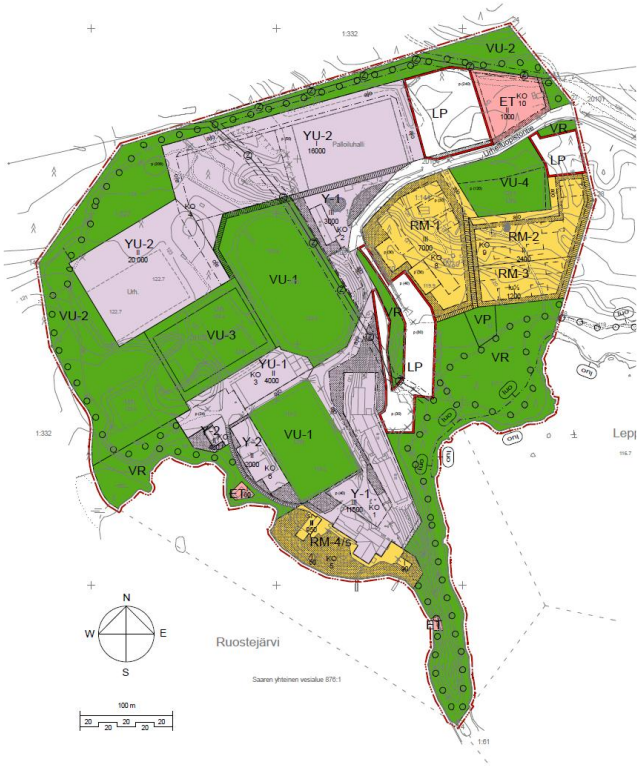
Alueella on voimassa Ruostejärven itäosan osayleiskaava, joka on saanut lainvoiman 3.7.2014. Osayleiskaavassa alueelle on osoitettu urheiluopiston ja siihen liittyvän toiminnan mahdollistamiseen liittyviä määräyksiä. Näitä ovat palvelujen ja hallinnon alue (P ja PU), matkailupalvelujen alue (RM-1 ja RM-2), lähivirkistysalue (VL), retkeily- ja ulkoilualue (VR), urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU), pysäköintialue (LP), erityisalue (E) ja virkistyksen kannalta erittäin tärkeä vesialue (Wv). Alueelle on merkitty myös uimaranta, venesatama/venevalkama, ulkoilureitti, kevyen liikenteen reitti. Lisäksi alueelle tai sen rakennuksiin kohdistuu suojelumerkintöjä (/s, sr, sa/s). Osa alueesta on maisemallisesti arvokasta (ma-2) ja luonnon monimuotoisuuden tai maiseman kannalta erityisen tärkeä (luo-1). Osalle alueelle on annettu määräys rakentamisen edellyttävän asemakaavan laatimista (ak).

ote Ruostejärven osayleiskaavasta Eerikkilän alueelta

Asemakaava

Alueelle on voimassa Eerikkilän asemakaava, joka on saanut lainvoiman 2015. Aluevarausten osalta alue on kaavassa merkitty yleisten rakennusten korttelialueiksi (Y-1 ja Y-2), urheiluhallien korttelialueiksi (YU-1 ja YU-2) sekä matkailu- ja majoitusrakennusten korttelialueiksi (RM-1 ja RM-2, RM-3, RM-4/s). Alueelle sijoittuu myös urheilukentille tai urheiluvirkistykseen tarkoitettuja alueita (VU-1, VU-2, VU-3 VU-4) sekä yhdyskuntatekniikan alue (ET). Näiden lisäksi alueella on lähivirkistysalue (VL) ja puistoalue (VP) sekä yleinen pysäköintialue (LP). Näiden lisäksi annettu mm. määräyksiä ulkoilureiteistä, rakennusaloista, rakennussuojelusta, istutettavista alueista, maanalaisesta johtokujasta, ajoyhteyksistä sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeästä alueesta (luo).

Voimassa oleva Eerikkilän asemakaava

2.1.4 Yhdyskuntarakenne ja palvelut

Alue on urheiluopiston käytössä urheilu-, virkistys- ja majoitustoimintaan. Varsinaisia asuinalueita alueella ei ole. Urheiluopistolla järjestetään myös kursseja ja toimintaan liittyvää koulutusta ja opetusta. Alueella on myös urheiluopiston toimintaan liittyviä palveluja kuten ravintola ja kahvio sekä urheilu- ja virkistyspaikkoja kuten uimahalli. Alueen tiestö ja pysäköintialueet ovat urheiluopiston toimesta toteutettu ja asfaltoitu. Muita kaupallisia tai julkisia palveluja alueella ei ole.

2.1.5 Rakennettu ympäristö

Alueen vanhin rakennuskanta on 1940-luvun lopulta urheiluopiston perustamisajoilta, mutta ensimmäisen vaiheen kokonaisuus ei juurikaan enää hahmotu, sillä ruokalarakennus asfalttipintaisine huolto- ja pysäköintitiloineen on katkaissut yhteyden vanhojen rakennusten välillä. Parhaiten kokonaisuus hahmottuu rantaalueen osalla.

Vanha päärakennus Villa Hirsihovi

Uusi päärakennus ja Players´ House -majoitusrakennus muodostavat keskenään suhteellisen tasokkaan tummatiilisen kokonaisuuden alueelle saavuttaessa, mitä kaavoituksessa on pyritty ottamaan huomioon ja täydentämään kokonaisuutta.

Uuden päärakennuksen laajennusosa vuodelta 2012

2.1.6 Sosiaalinen ympäristö

Alue on kokonaisuudessaan urheiluopiston käytössä ja siten rikas sosiaalinen ympäristö, sillä alueella ovat leireilemässä lukuisat palloilujoukkueet sekä muut urheiluopistolla koulutuksessa, virkistymässä tai majoittumassa olevat ryhmät ja henkilöt. Alueella ei ole juurikaan pysyvää asumista, mutta toimintaa alueella on kaikkina vuoden päivinä, mikä toisinaan on saanut moitteita alueen läheisyydessä olevilta vapaa-ajanasujilta häiriötä aiheuttavana.

2.1.7 Luonnonympäristö

Asemakaavaa varten on laadittu luontoselvitys (Suomen Luontotieto Oy 18/2026, Jyrki Matikainen). Selvityksen mukaan asemakaava alueella ei ole Luonnonsuojelulain 64 § mukaisia suojeltavia luontotyyppejä. Metsäkeskuksen avoimessa paikkatietoaineistossa alueelta ei ole rajattu Metsälain 10 § mukaisia erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Lohkon 4 rantaluhta ja lohkon 8 puronvarsi ovat Metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, ja ne on huomioitava alueen metsänkäsittelytoimenpiteitä suunniteltaessa. Nämä alueet on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiksi alueiksi (luo-merkintä kaavamääräyksissä), eikä alueiden toiminnassa saa vaarantaa alueen luontoarvoja. Vesilain mukaisia suojelukohteita ei alueella ole ja alueen länsipuolitse kulkeva vesiuoma on suurelta osin kaivettu metsäoja. Lohkon 5 pienialainen isovarpuräme on Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Muita suojeltavia luontotyyppejä ei alueella esiinny ja alueen metsiä on hoidettu puistomaisina talousmetsinä. Perinnebiotooppeja ei alueella ole. Uhanalaista putkilokasvilajistoa ei alueella havaittu. Alueen tai sen lähiympäristön pesimälinnustoon kuuluu kolme Lintudirektiivin liitteen I pesimälajia, joista kuikka ja laulujoutsen pesivät Leppilammen alueella. Kansallisessa uhanalaisluokituksessa mainituista lintulajeista alueella pesivät västäräkki ja haarapääsky. Näistä haarapääsky on vaarantunut (VU) laji. Liito-oravia ei alueella esiinny, eikä alueella ole viitasammakoiden kutupaikkoja. Alueen lepakkolajistoon kuuluu pohjanlepakko ja vesisiippa, jotka kummatkin ovat elinvoimaisia lajeja. Vieraslajeista alueen teiden varsilla esiintyy lupiinia.

Luontoselvityksen karttaliite 1 (Tutkimusalue ja lohkorajaus, Suomen Luontotieto Oy 2025)

Alueen tiiveimmät osat ovat tiiviisti rakennettuja, mutta Eerikkilän aluetta ympäröi luonnontilainen virkistys- ja ulkoiluvyöhyke. Leppilammen ranta ja Leppilammen ja Ruostejärven välinen kannas ovat arvokkaita kohteita niin luonnonympäristön kuin virkistyksenkin kannalta.

Ruostejärven ja Leppilammen välinen kannas (kuva: Suomen Luontotieto 2026)

Olennaista alueelle on Ruostejärven ja Leppilammen läheisyys. Ruostejärven tila on tällä hetkellä hyvä tai jopa erinomainen. Järven pinta-ala on noin 170 hehtaaria ja sen keskisyvyys on kolmen ja neljän metrin välillä, syvimmiltä kohdiltaan järvi on noin kymmenen metriä. Leppilampi on puolestaan 16 hehtaaria ja syvyydeltään vain kaksi metriä. Leppilammen osalta vesi lampeen tulee suodattumalla pohjavedestä. Ruostejärven osalta järveen laskee ojia läheisiltä soilta ja metsistä. Erikoista Ruostejärven ja Leppilammen osalta on, että vedet eivät ole yhteyksissä toisiinsa, vaan Leppilammen vedenpinta on korkeammalla kuin Ruostejärven ja vesi vaihtuu lammen ja järven välillä korkeintaan suodattumalla niiden välillä olevan kannaksen läpi.

2.1.8 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Alueella on tiivistä rakentamista ja toimintaa, jotka aiheuttivat kuormitusta niin vesistölle kuin muulle luonnonympäristölle. Eerikkilän jätevesi puhdistettiin vuoteen 2013 asti omassa jätevedenpuhdistamossa. Vuonna 2013 alueelle rakennettiin Etelä-Tammelan vesihuoltoyhtiön toimesta jätevesiviemäri, joka johtaa alueen

jätevedet Forssan jätevedenpuhdistamolle. Samalla alue liitettiin seudulliseen verkostoon puhtaan veden suhteen.

Alueelle on myös paljon virkistystoimintaa ja retkeilyä, mutta tämä on ohjattu osoitetuille reiteille, joten haitta luonnolle on minimoitu. Toiminta on kuitenkin paikoin aiheuttanut naapureissa haittaa mm. meluna ja liiallisena valona.

2.1.9 Pohjavesi

Alue on pohjavesialuetta ja Eerikkilän vanha oma vedenottamo on kannaksella Leppilammen ja Ruostejärven välissä. Alueelle rakennettiin vuosina 2012-2013 vesijohto ja viemäröinti, joten nykyisin vedenottamo jäi varalle.

Eerikkilän toiminta kuten rakentaminen ja pelikenttien lämmittäminen saattaa aiheuttaa riskejä pohjavedelle, jos toimintaa ei valvota näitä seikkoja huomioiden. Lämmitettävät kentät ovat kuitenkin jo olemassa ja toiminnassa, joten kaavan aiheuttama riski muodostuu enemmän uudesta rakentamisesta ja sen sopeuttamisesta olosuhteisiin.

2.1.10 Viemäröinti

Eerikkilän alueelle rakennettiin vuosina 2012-2013 vesijohto ja viemäröinti. Alueen jätevedet käsitellään Forssan jätevedenpuhdistamolla.

2.1.11 Virkistys- ja vapaa-aika

Alueen toiminta perustuu vapaa-ajan aktiviteetteihin ja virkistykseen. Aluevarauksen alueella on niin sisä- kuin ulkosuorituspaikkoja ja ulkoilureittejä.

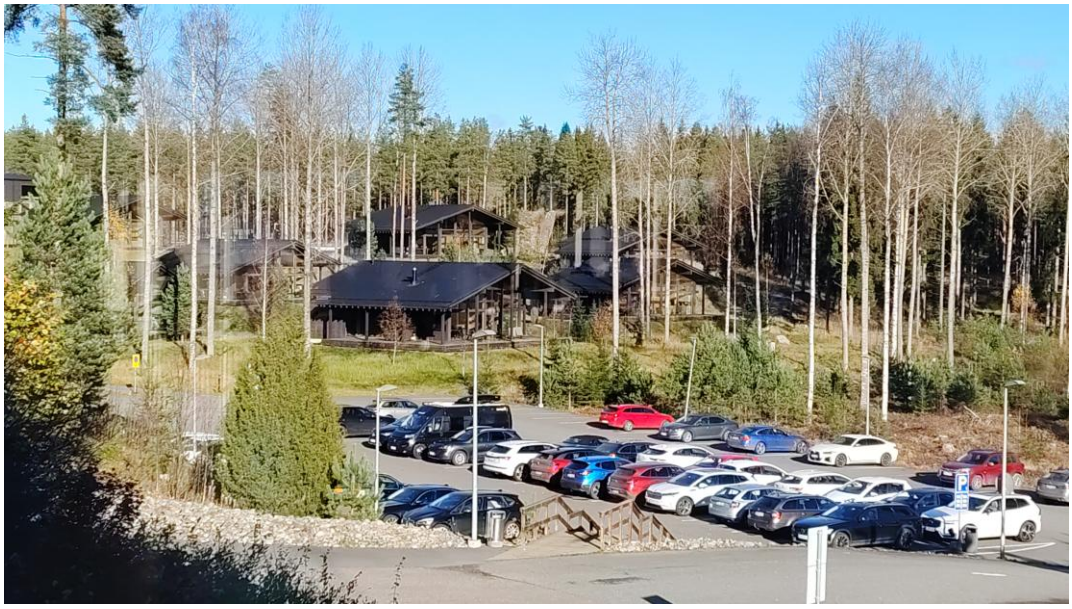

Ulkoilureittiä Leppilammen rannassa

Eerikkilän yhdistää tällä hetkellä Villa Erikiin (entiseen Hämeen luontokeskukseen) Hämeen Härkätien sivuitse kulkeva ulkoilureitti. Maakuntakaavassa ja Ruostejärven yleiskaavassa on osoitettu reittiyhteys Leppilammen ja Ruostejärven väliseltä kannakselta Kurjenniemennokkaan ja tästä edelleen Hämeen luontokeskukselle.

2.1.12 Liikenne

Alueen tiet ovat urheiluopiston rakentamat omiin tarpeisiinsa. Myös katujen kunnostuksesta vastaa urheiluopisto. Alueen pysäköinti on päärakennuksen laajennuksen yhteydessä koottu pysäköintialueelle päärakennuksen yhteyteen ja muuta liikennettä alueella on näin saatu rauhoitettua.

Pysäköintialuetta päärakennuksen läheisyydessä, taustalla uusia lomarakennuksia.

2.1.13 Maanomistus

Alue on Eerikkilän urheiluopiston omistuksessa. Kaavarajauksessa on otettu huomioon mahdollinen Eerikkilän toimintojen laajentuminen, mikäli maa-alueen käytöstä päästään sopimukseen nykyisen omistajan kanssa.

Idänpuoleiselta osalta kaava-alue rajautuu Hämeen virkistysalueyhdistyksen hallinnoimaan maa-alueeseen. Tältä osin maa on Forssan, Humppilan, Jokioisten, Lopen, Tammelan ja Ypäjän yhteisomistuksessa. Muut kaava-alueen naapurimaanomistajat ovat yksityisiä.

2.2 Suunnittelutilanne

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Tammelan kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.4.2025.

- Tammelan Eerikkilän asemakaavan muutosalueen luontoarvojen perusselvitys 2026. Suomen luontotieto oy, inventoijana FM Jyrki Matikainen
- Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA) 2021, Suomen ympäristökeskus
- Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2019, Hämeen liitto
- Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2016, Hämeen liitto
- Forssan seudun pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2017, FCG.
- Sito Oy Seija Väre: Eerikkilän asemakaavan luontoselvitys 2012
- Sito Oy Seija Väre: Ruostejärven itäosan osayleiskaavan liito-oravaselvitys 2010
- Tammelan kunta Miika Tuki: Ruostejärven itäosan rakennuskannan inventointi 2010
- VORSKI-hankkeen rakennetun kulttuuriympäristön inventointeja Tammelassa, 2007-2008.
- Johanna Enqvist: Arkeologiset inventoinnit Tammelassa 2005. Museovirasto
- Petro Pesonen: Arkeologiset inventoinnit Tammelassa 2006. Museovirasto
- Lounais-Hämeen ja Rengon muinaisjäännökset, Hämeen liiton julkaisu V:88, toim Minna Seppänen, Hämeenlinna 2008
- Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-aluetyöryhmän mietintö. Osa 2, 1993.
- Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, 2009. Museovirasto.
- Rakennettu Häme, 2003. Hämeen liitto.
- Somerpalo, Sirpa & Luppi, Päivi, 2003. Hämeen maakunnallinen maisemaselvitys. Hämeen liitto, Hämeen ympäristökeskus, Hämeen ammattikorkeakoulu. Hämeen liiton julkaisu II:190

3 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Eerikkilän asemakaavan päivittämistarve on noussut esiin Eerikkilän edustajien ja Tammelan kunnan välisissä keskusteluissa, joissa on todettu tarve ajantasaistaa Eerikkilän asemakaavaa alueen nykyisiä ja tulevia toiminnallisia tarpeita vastaavaksi. Kaavan päivittämisen on arvioitu tukevan alueen kehittämistä ja selkeyttävän maankäytön ohjausta.

Uudistettavassa asemakaavassa on tarkoitus korjata myös voimassa olevaan asemakaavaan nähden poikkeusluvin toteutuneet rakennukset ja rakennelmat. Lisäksi tehdään uusia varauksia kehittyvän urheilupaikkojen ja majoituksen tarpeisiin.

3.2 Osallistuminen ja yhteistyö

3.2.1 Osalliset

Osallisia ovat kaikki, joiden toimintaan kaava vaikuttaa:

Yksityiset / yritykset
- maanomistajat
- asukkaat ja alueella työssä käyvät
- alueen yrittäjät
- muut alueella toimivat yritykset (sähköyhtiöt, puhelinyhtiöt, jätehuoltoyhtiöt)
- alueella tai siihen liittyen toimivat yhdistykset tai vastaavat (esim. Ruostejärven suojeluyhdistys, Letkun Ruostejärven osakaskunta)
- naapurit
- kuntalaiset

Viranomaiset
- Lupa- ja valvontavirasto (ympäristö)
- Sisä-Suomen elinvoimakeskus (liikenne)
- Hämeen liitto
- Hämeenlinnan kaupunginmuseon kulttuuriympäristöyksikkö
- Kanta-Hämeen aluepelastuslaitos (Oma Häme)

Tammelan kunta
- ympäristölautakunta
- tekninen lautakunta
- sivistyslautakunta

3.2.2 Vireilletulo

Ympäristölautakunta päätti kokouksessaan 15.4.2026 § 12 aloittaa asemakaavan ja hyväksyi asetettavaksi vireilletulovaiheen asiakirjana osallistumis- ja arviointisuunnitelman AKL 63 §:n mukaisesti yleisesti nähtäville 30 päivän ajaksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä Tammelan kunnantoimiston teknisellä osastolla sekä kunnan kotisivuilla internetissä 24.4.-1.6.2026 välisenä aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin myös lausuntoja muilta viranomaistahoilta.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu kaavasta järjestettiin 25.5.2026.

3.2.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

Osallistuminen ja vuorovaikutus on kaavoituksen yhteydessä toteutettu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Kaavoituksesta ja sen vaiheista on ilmoitettu kunnan ilmoitustaululla, kunnan kotisi-

vuilla internetissä ja kuulutuksilla Forssan lehdessä. Muille viranomaistahoille on annettu mahdollisuus lausua mielipiteensä kaavoituksen eri vaiheissa.

Ulkopaikkakuntaisille maanomistajille ilmoitetaan kirjeitse kaavoituksen aloittamisesta, osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olosta, luonnoksen nähtävillä olosta ja kaavan ehdotusvaiheen nähtävillä olosta.

3.2.4 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset

Ympäristölautakunta päätti kokouksessaan 15.4.2026 § 12 aloittaa asemakaavan ja hyväksyi asetettavaksi vireilletulovaiheen asiakirjana osallistumis- ja arviointisuunnitelman AKL 63 §:n mukaisesti yleisesti nähtäville 30 päivän ajaksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä Tammelan kunnantoimiston teknisellä osastolla sekä kunnan kotisivuilla internetissä 24.4.-1.6.2026 välisenä aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin myös lausuntoja muilta viranomaistahoilta.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu kaavasta järjestettiin 25.5.2026.

Lausunnot saatiin Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta, Hämeen liitolta, Hämeenlinnan kaupunginmuseolta, sekä kunnan tekniseltä lautakunnalta ja kunnan sivistyslautakunnalta. Yksityinen muistutus saatiin Ruostejärven suojeluyhdistykseltä. Laaditut vastineet ovat selostuksen lopussa.

Ympäristölautakunta päätti kokouksessaan xx.xx.202x asettaa luonnosvaiheen kaavakartan julkisesti nähtäville Tammelan kunnantoimiston tekniselle osastolle sekä kunnan kotisivuille internetiin.
Luonnosvaiheen kaavakartta, kaavaselostus sekä päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma olivat julkisesti nähtävillä Tammelan kunnantoimiston teknisellä osastolla sekä kunnan kotisivuilla internetissä xx.x.-xx.x.202x välisenä aikana.
Lausunnot saatiin … . Yksityisiä muistutuksia kaavaan saapui ….

Ympäristölautakunta päätti kokouksessaan xx.x.202x § asettaa ehdotusvaiheen kaavamateriaalin julkisesti nähtäville Tammelan kunnantoimiston tekniselle osastolle sekä kunnan kotisivuille internetiin.
Ehdotusvaiheen kaavakartta, kaavaselostus sekä päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma olivat julkisesti nähtävillä Tammelan kunnantoimiston teknisellä osastolla sekä kunnan kotisivuilla internetissä xx.x. - xx.x.202x välisenä aikana.

Ympäristölautakunta hyväksyi kaavan kokouksessaan xx.xx.202x ja kaava kuulutettiin voimaan x.x.202x.

3.2.5 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kaavan tavoitteena on mahdollistaa Eerikkilän urheiluopiston kehittyminen, mutta myös varmistaa alueen luonnonarvojen ja rakennusperintöarvojen säilyminen.

3.2.6 Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut

Kaavasta ei ole tehty vaihtoehtoisia kaavaratkaisuja.

4 ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 Kaavan rakenne

4.1.1 Mitoitus

Eerikkilän asemakaava-alue on kooltaan noin 25 hehtaaria.
Kaavoituksessa on osoitettu rakentamista Eerikkilän alueelle 64 700 kem2.

Asemakaava-alue on urheiluopiston ydinalueen osalta jo rakennettua ympäristöä katuineen ja rakennuksineen. Asemakaavalla on kuitenkin lisätty alueen rakentamismahdollisuuksia osoittamalla kaavassa rakentamista ydinalueen pääasiassa ydinalueen reunoille.

Lähimmäs rantaa sijoittuva uusi rakentaminen on korttelissa 3, jonne on suunniteltu vanhan rakennuksen laajentamista. Leppilammen pohjoispuolelle sijoittuva rakentaminen on suurelta osin lomamökkityyppistä matkailurakentamista.

Korttelit:
Kaavassa muodostetaan yhteensä 9 korttelia, joista yleisten rakennusten kortteleita on viisi kappaletta, korttelit 1, 2, 3, 4 ja 5. Urheilurakennuksille on varattu korttelit 4 ja 5. Matkailupalvelujen kortteleita on yhteensä kolme, korttelit 6, 7 ja 8. Korttelissa 9 on yhdyskuntatekniselle rakentamiselle osoitettu kortteli, jossa on nykyisinkin alueen lämpövoimalaitos.

Kortteleista 1, 2, 3, 4 ja 5, eli yleisten alueiden (Y ja YU) korttelit lisättynä Hirsihovin matkailu- ja majoituskorttelilla muodostavat yhdessä yhtenäisen suurkorttelin, vaikkakin niitä on eri käyttötarkoitusten ja yleisen selvyyden vuoksi jaettu useampaa kortteliin. Kortteleita on kuitenkin käsitelty jossakin määrin yhtenä suurkorttelina mm. pysäköinnin ja sisäisen liikkumisen kannalta.

Myös matkailu- ja majoituskorttelit 7 ja 8 muodostavat oman yhtenäisen korttelialueensa ja myös näitä on jossakin määrin käsitelty yhtenäisenä kokonaisuutena.

Kortteleiden rakentamista ei voimassa olevassa asemakaavassa ollut sidottu tiukkaan kaavasuunnitelmaan, vaan oli annettu suuntaviivat alueen toteuttamiselle ajan myötä tarkentuvien tarpeiden mukaan, annettujen rakennusoikeuksien puitteissa. Kaavassa oli esitetty ohjeellinen sijoitustapa alueen suositeltavasti toteuttamisesta. Päivitetyssä kaavassa rakennusten sijoitus on merkitty toteutuneen mukaisesti.

Rakennusoikeus
Alueelle on osoitettu rakennusoikeutta 64 700 kem2. Tästä lähes tarkalleen puolet eli 37 400 km2 on urheiluun tarkoitetuissa rakennuksissa. Voimassa olevaan kaavaan nähden on tarkistettu jo toteutuneiden rakennusten rakennusoikeudet nykyisiä vastaaviksi. Uusia urheiluun tarkoitettuja hallivarauksia on kortteliin 4 osoitetut suurempi halli 9000 kem2 ja pienempi halli 2000 kem2 sekä nykyisin salibandyhallin laajennus 2000 kem2. Majoittumiseen tai muuhun matkailukäyttöön tarkoitettuja tiloja on kaavassa n. 6400 kem2, näistä kaksikerroksisina korttelissa 7 ja 8 yhteensä 5400 kem2. Myös majoitusrakennusten rakennusoikeutta on täsmennetty jo toteutuneen mukaisesti vanhaan asemakaavan nähden. Hallinto- ja matkailurakentamiselle on kortteleissa 1, 2 ja 3 varattu mahdollisia tulevia laajentamisia varten rakentamista 21 400 kem2. Yhdyskuntatekniselle rakentamiselle on varattu 1000 kem2.

Puistoalueet
Etenkin kaava-alueen reuna-alueet ovat urheiluun ja virkistykseen tarkoitettuja viheralueita. Ranta-alueet on pääsääntöisesti säästetty rakentamiselta ja rauhoitettu virkistykselle tai luonnontilaan. Kaavassa on kuitenkin mahdollistettu virkistystä palvelevien kevyiden rakennelmien rakentaminen alueille. Osin viheralueet ovat myös selkeästi osoitettuja urheilutoiminnalle mm. kenttäalueina. Kaavaan on myös osoitettu matkailukäyttöön tarkoitettujen vapaa-ajanasuntojen yhteyteen leikkipuisto lapsille.

Tiealueet
Asemakaavan tiestö perustuu pääosin olemassa olevaan tiestöön ja kulkuyhteyksiin. Kaavoituksessa on vain alueen varsinainen kokoojatie Urheiluopistontie osoitettu, sillä nykyisellääänkin tie vain johtaa alueen pysäköintialueille. Jotta pääsisi autolla eteenpäin sisääntulon pysäköintialueilta, pitää olla lupa vierailla alueella ja päästä tien sulkevan puomin ohi. Korttelien sisällä yhteydet on osoitettu korttelien sisäisinä varauksina, jotka perustuvat pääasiassa olemassa oleviin yhteyksiin. Kaava-alueelle on osoitettu pysäköintimahdollisuudet noin seitsemänsadalle autolle.
Kortteleiden rakentamista ei ole sidottu tiukkaan kaavasuunnitelmaan, vaan on ennemminkin annettu suuntaviivat alueen toteuttamiselle ajan myötä tarkentuvien tarpeiden mukaan, annettujen rakennusoikeuksien puitteissa. Myös alueiden sisäiset kulkuyhteydet tarkentuvat rakennuslupavaiheessa.

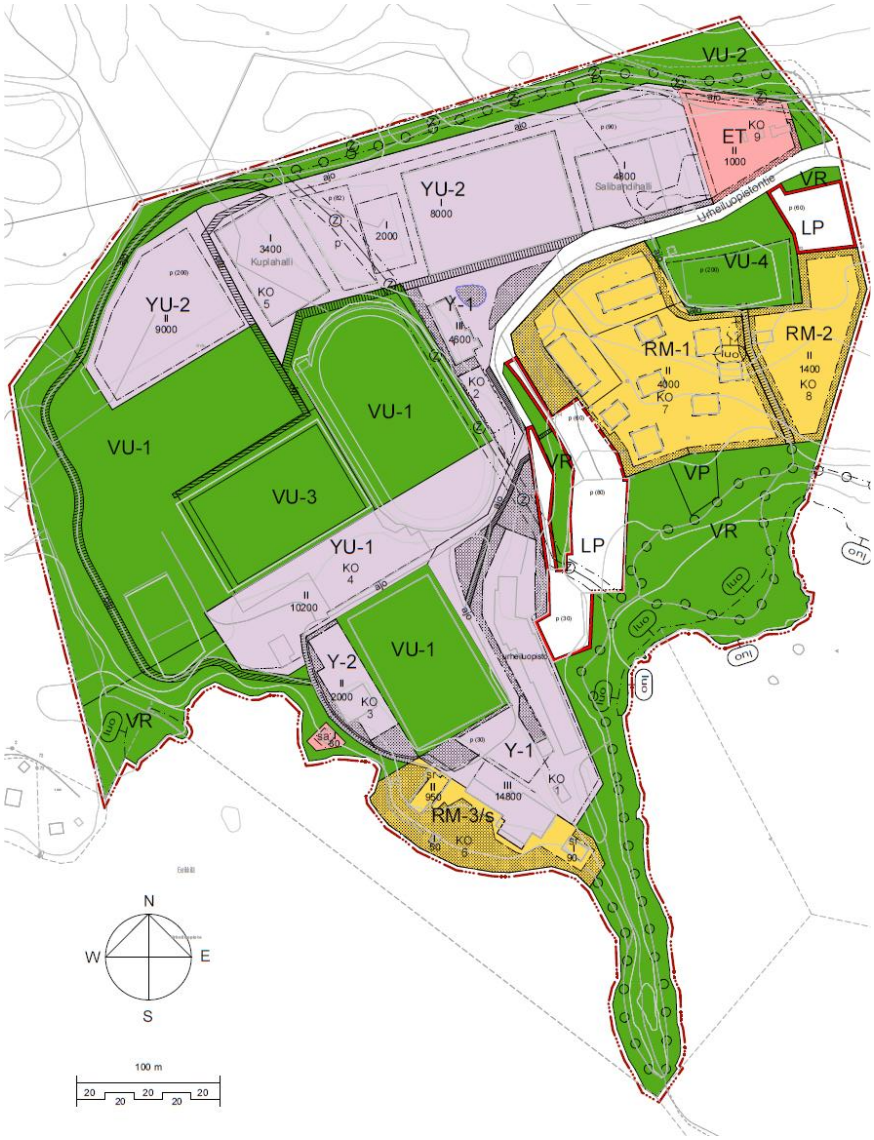
4.1.2 Palvelut

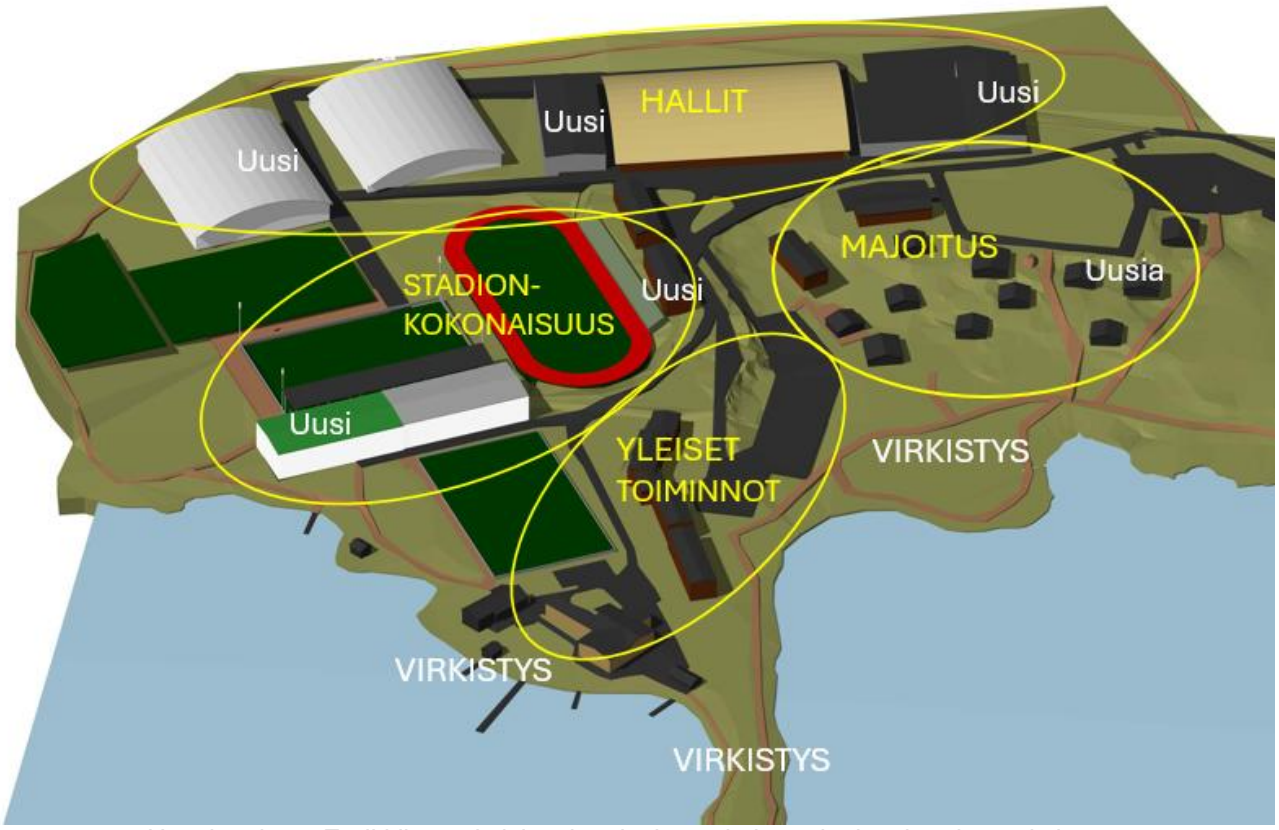
Alueen palvelut säilyvät muuten entisellään, mutta kortteliin 3 on mahdollistettu kaksikerroksinen lisärakennus (Dynamo). Siihen on suunniteltu mm. uusia harjoitustiloja, pukuhuonetiloja ja business lounge.

4.1.3 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Koska alueelle on olennaista virkistystoiminta ja siihen liittyvä luonto, on kaavassa pyritty varmistamaan luontoarvojen säilyminen mm. sijoittamalla rakentaminen etäämmälle rannasta, velvoittamalla tontit hulevesien hallittuun käsittelyyn ja ohjeistamalla alueen rakentamista korkeatasoiseen ja yhtenäiseen lopputulokseen.

4.2 Kaavakartta ja havainnekuva

Havainnekuva Eerikkilän nykyisistä ja tulevista toiminta-alueista ja rakennuksista.

4.3 Aluevaraukset

4.3.1 Korttelialueet

Y-1

Yleisten rakennusten korttelialue
Alueelle saa rakentaa enintään kolmekerroksisia kerrostaloja urheiluopiston hallinto-, urheilu-, matkailu- ja majoitustarkoituksiin.

Rakennuksissa tulee olla harja- tai lapekatto.

Julkisivumateriaalit ja värit:
pääjulkisivumateriaali tumma ruskea tiili,
puu- ja metalliosat musta/tummanharmaa/tummanruskea

Katemateriaalit ja -värit:
Tiili, saumattu pelti tai huopa; musta/tummanharmaa/tummanruskea

Y-2

Yleisten rakennusten korttelialue
Alueelle saa rakentaa enintään kaksikerroksisia rakennuksia urheiluopiston hallinto-, urheilu-, matkailu- ja majoitustarkoituksiin.

Rakennuksissa tulee olla harja- tai lapekatto.

Julkisivumateriaalit ja värit:
pääjulkisivumateriaali tumma ruskea tiili tai musta/tummanharmaa/tummanruskea puu,
muut puu- ja metalliosat musta/tummanharmaa/tummanruskea

Katemateriaalit ja -värit:
Tiili, saumattu pelti tai huopa; musta/tummanharmaa/tummanruskea

Yleisten rakennusten korttelialueet koostuvat kortteleista 1, 2 ja 3. Korttelissa 1 on sekä urheiluopiston pää-rakennus että ravintolarakennus, joten rakentaminen on näitä täydentävää. Korttelissa 2 on osoitettu ole-

massa olevan Players House (ent. Tammela) -majoitusrakennuksen viereen uusi kolmikerroksisen majoitusrakentamisen rakennuspaikka. Korttelin 1 rakennusoikeus on 13 800 kem2 ja korttelin 2 4600 kem2.

Korttelissa 3 sijaitsee puolestaan vanha urheilu/varastorakennus, jossa nykyisin toimii urheiluopiston kuntosali. Kummankin korttelin rakennuskanta on 1960-1970-luvulta. Asemakaavassa kortteliin voidaan rakentaa kaksikerroksisia rakennuksia 2000 kem2. Suositeltavin tapa toteuttaa lähelle rantaa sijoittuva rakentaminen on muodostaa alue rakennuksista, jotka ovat mittakaavaltaan, malliltaan ja materiaaleiltaan yhteneväisiä suojellun Hirsihovin kanssa.

Pysäköintipaikkoja on laskettu 1 / 80 kem2 (*SUOMEN YMPÄRISTÖ 27 | 2008 Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa*: Hotelleissa kerrosalaa vaaditaan tyypillisesti 70–80 m2 yhtä hotellihuonetta kohti) eli yksi paikka huonetta kohden.

YU-1	Urheiluhallien korttelialue Alueelle saa rakentaa enintään 20 metriä korkeita urheiluhalleja urheiluopiston tarpeeseen. Julkisivumateriaalit ja värit: pääjulkisivumateriaali harmaa tai maalattu betoni, puu- ja metalliosat musta/tummanharmaa/tummanruskea Katemateriaalit ja -värit: Tiili, saumattu pelti tai huopa; musta/tummanharmaa/tummanruskea

Urheiluhallien korttelialue YU-1 koostuu korttelista 4, jossa on voimassa olevassa kaavassa rakennusoikeutta olemassa olevalle hallille ja sen laajennusosalle 4000 kem2. Uuden lisärakennuksen mahdollistamiseksi rakennusoikeutta on lisätty 4200 kem2. Korttelissa sijaitsee betonielementtinen vanha asuinrakennus, joka toimi aikanaan johdon asuntona. Nykyään rakennus ei ole asuinkäytössä. Mahdollisen sisähallin laajennuksen toteutuessa rakennus purettaisiin laajennuksen tieltä.

Viitesuunnitelma nykyisen sisähallin länsipuolen laajennuksesta ja vanhan sisähallin uudistuksesta (Arkkitehtitoimisto Haroma & Partners).

Sisähallin suunniteltua laajennusaluetta. Kuvassa oikealla betonielementtitalo.

YU-2	Urheiluhallien korttelialue Alueelle saa rakentaa enintään 20 metriä korkeita urheiluhalleja urheiluopiston tarpeeseen. Julkisivumateriaalit ja värit: suositeltava pääjulkisivumateriaali tumma tiili tai peltikasetti; julkisivuvärit musta/harmaa/tummanruskea/tummanpunainen Katemateriaalit ja -värit: suositeltava katermateriaali tiili, saumattu pelti tai huopa; katevärit musta/harmaa/tummanruskea/tummanpunainen

Urheiluhallien korttelialue YU-2 koostuu korttelista 5. Rakennusoikeutta korttelissa on määritetty olemassa oleville halleille (jalkapallohallille 8000 kem2, salibandyhallille 4800 kem2, ylipainehallille 3400 kem2) sekä uusille hallivarauksille (toinen jalkapallohalli 9000 kem2, pieni halli 2000). Korttelin lounaisosaan on mahdollista sijoittaa siellä jo nykyisin olevia aurinkopaneeleita. Korttelin pohjoisosasta kulkee ajoyhteys stadionin huoltoajoa varten.

Olemassa oleva hallit korttelissa 5

Stadionkokonaisuuden yhteyteen rakennettava urheiluhalli sijoittuu korttelin lounaisosaan, johon on varattu urheiluopiston toiveesta aluetta 120 kertaa 80 metriä olevalle hallille. Rakennusoikeudessa 9 000 kem2 on huomioitu hallin mahdollinen rakentaminen kahteen kerrokseen.

RM-1

Matkailu- ja majoitusrakennusten korttelialue
Alueelle saa rakentaa enintään kolmekerroksisia majoitus/hotellirakennuksia urheiluopiston matkailu- ja majoitustarkoituksiin.
Rakennusten maantasokerrokseen voidaan sijoittaa liiketiloja kuten esimerkiksi enintään 400 kem2 päivittäistavaramyymälä.

Rakennuksissa tulee olla harja- tai lapekatto.

Julkisivumateriaalit ja värit:
pääjulkisivumateriaali tumma ruskea tiili tai musta/tummanharmaa/tummanruskea puu,
muut puu- ja metalliosat musta/harmaa/ruskea

Katemateriaalit ja -värit:
Tiili, saumattu pelti tai huopa; musta/tummanharmaa/tummanruskea

Matkailupalvelujen korttelialue RM-1 koostuu korttelista 7. Kortteliin voidaan rakentaa kaksikerroksisia hotellikerrostaloja yhteensä 4000 kem2.

Pysäköintipaikkoja on laskettu 1 / 80 kem2 (80 kem2 on keskimäärin yhden majoituspaikan kerrosala kokonaisuudesta, joten pysäköintipaikkoja on jokaiselle huoneelle eli 50 autopaikkaa)

Matkailupalvelujen RM-1 aluetta nykytilassa

RM-2

Matkailu- ja majoitusrakennusten korttelialue
Alueelle saa rakentaa enintään kaksikerroksisia majoitusrakennuksia urheiluopiston matkailu- ja majoitustarkoituksiin.
Rakennuksissa tulee olla harja- tai lapekatto.

Julkisivumateriaalit ja värit:
pääjulkisivumateriaali tumma ruskea tiili tai musta/tummanharmaa/tummanruskea puu, muut puu- ja metalliosat musta/harmaa/ruskea

Katemateriaalit ja -värit:
Tiili, saumattu pelti tai huopa; musta/tummanharmaa/tummanruskea

Matkailupalvelujen RM-2 alue on korttelissa 8. Kortteliin voidaan rakentaa kaksikerroksisia majoitukseen tarkoitettuja rakennuksia 1400 kem2. Kortteli on tällä hetkellä laavua lukuun ottamatta rakentamaton.

Alueen pysäköintiin on osoitettu aluevaraukset Urheiluopistontien varrelle. Pysäköintipaikkoja on laskettu 1 / 80 kem2 tai kaksi autopaikkaa asuntoa kohde (45 autopaikkaa)

RM-3/s)

Matkailu- ja majoitusrakennusten korttelialue

Alueen ympäristö tulee säilyttää. Alueen vanhoja rakennuksia kunnostettaessa on varmistettava rakennusten kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Matkailupalvelujen korttelialue RM-3/s koostuu korttelista 4.
Kortteli 4 sisältää kaavalla säilytettäväksi merkityn vanhan päärakennuksen Hirsihovin ja sen yhteydessä oleva rantasaunat. Alueen ympäristö tulee säilyttää ja varmistaa korjaustoimissa, etteivät ne johda alkuperäisestä kulttuurihistoriallisesta kokonaisuudesta poikkeavaan lopputulokseen.
Pysäköintipaikkoja on laskettu 1 / 80 kem2.

4.3.2 Puistoalueet

VU-1

Urheilukenttien alue.
Alue on tarkoitettu urheilukentille sekä näitä palveleville katsomoille sekä muille toimintoja palveleville kevyille rakennuksille ja rakennelmille.

VU-2

Urheiluvirkistyksen alue
Alue on suurimmaksi osaksi luonnontilainen.
Alueelle on mahdollista muodostaa urheilua ja virkistystoimintaa palvelevia toimintoja kuten kenttiä sekä rakentaa urheilulle ja virkistykselle tarpeellisia kevyitä rakennuksia kuten laavuja ja nuotiopaikkoja.

VU-3

Urheilukenttien alue.
Alue on tarkoitettu urheilustadionille sekä stadionin 1500 hengen katetuille katsomotiloille.

VU-4

Urheilukenttien alue.
Alue on tarkoitettu urheilukentille sekä näitä palveleville katsomoille sekä muille toimintoja palveleville kevyille rakennuksille ja rakennelmille.
Mikäli aluetta ei ole tarpeen käyttää urheilu- ja virkistyskäyttöön, voidaan sitä käyttää majoitusta ja matkailua palvelevaan rakentamiseen. Alueen rakennusoikeudet, rakentamisen luonne ja sijoittuminen ratkaistaan asemakaavamuutoksella.

Kaava-alueesta suuri osa on urheiluun ja virkistykseen tarkoitettuja viheralueita, joita alueella virkistyvät voivat käyttää urheiluun, retkeilyyn ja luonnossa oleiluun. Ranta-alueet on pääosin säästetty rakentamiselta ja rauhoitettu virkistykselle tai luonnontilaan. VU-alueet on osoitettu Eerikkilän toimintaa palvelevien ulkoilu- ja urheilualueiden käyttöön, vaikkakin osa alueesta jää myös luonnontilaiseksi. Kaavassa on myös mahdollistettu urheilua ja virkistystä palvelevien rakennusten rakentaminen VU-alueille. VU-3 alueelle on mahdollistettu jalkapallostadionin rakentaminen ja katsomo 1500 hengelle. VU-1 alueiden osalta viheralueet ovat myös selkeästi osoitettuja urheilutoiminnalle mm. kenttäalueina. VU-4 alue on mahdollista käyttää kolmikerroksi-

seen majoitusrakentamiseen, mikäli nykyiselle urheilukentälle ei ole tarvetta tulevaisuudessa. Alueen rakennusoikeudet, rakentamisen luonne ja sijoittuminen ratkaistaan kuitenkin asemakaavamuutoksella.

VR

Virkistysalue
Alue on suurimmaksi osaksi luonnontilainen.
Alueelle on mahdollista muodostaa virkistystoimintaa palvelevia toimintoja sekä rakentaa virkistykselle tarpeellisia kevyitä rakennuksia kuten laavuja ja nuotiopaikkoja.

Ranta-alueet on osoitettu virkistykseen tarkoitettuina VR-alueina, jotka toimivat myös majoitusrakentamisen suojavyöhykkeenä järven suuntaan. Virkistykselle osoitettujen alueiden osalta on kaavassa suositettu metsänhoidollisina toimenpiteinä ennemminkin harventamista kuin laajoja avohakkuita, osin luontoselvityksen perusteella alueita tulee hoitaa niiden olemassa olevan kasvillisuus ja olosuhteet säilyttäen ja hakkuut välttäen. Kaavassa on mahdollistettu virkistystä palvelevien kevyiden rakennelmien rakentaminen VR-alueille.

VP

Puistoalue
Alueelle sijoittuu majoitustoimintaa palveleva leikkipuisto.

Alueelle on osoitettu puisto leikkipuistolle majoitukseen ja matkailuun osoitettujen pientaloalueiden läheisyyteen, mikä mahdollistaa leikkipuiston toteuttamisen. Alue on sijoitettu nykyisten reittien yhteyteen.

4.3.3 Katualueet

Asemakaavan tiestö perustuu pääosin olemassa olevaan tiestöön ja kulkuyhteyksiin. Kaavoituksessa on vain alueen varsinainen kokoojatie Urheiluopistontie osoitettu, sillä nykyisellääänkin tie johtaa suoraan alueen pysäköintialueille. Alueen sisälle päästäkseen pitää olla lupa vierailla alueella ja päästä tien sulkevan puomin ohi. Korttelien sisällä yhteydet on osoitettu korttelien sisäisinä varauksina, jotka perustuvat olemassa oleviin yhteyksiin.

Kortteleiden rakentamista ei ole sidottu tiukkaan kaavasuunnitelmaan, vaan on ennemminkin annettu suuntaviivat alueen toteuttamiselle ajan myötä tarkentuvien tarpeiden mukaan, annettujen rakennusoikeuksien puitteissa. Rakennuslupavaiheessa on tarpeen myös ratkaista tonttialueiden sisäisiä kulkuyhteyksiä samalla kun tarkentuvat alueiden toteuttamistapa ja rakennettavan/luonnontilaisen alueen suhde.

Jotta kaava-alueen puistot olisivat hyödynnettävissä virkistykseen, on alueelle muodostettu riittävät kulkuyhteydet viheralueilla liikkumiseksi. Rakennetun alueen sisälle on osoitettu kattavat kevyenliikenteenyhteydet, jolloin kevyenliikenteen ei tarvitse käyttää ajoneuvoliikenteelle osoitettuja katuja. Alueen liikenneverkko on pitkälti jo olemassa ja asfaltoitu.

4.3.4 Muut alueet

LP — Yleiselle pysäköinnille varattu alue

[p] Pysäköintiin tarkoitettu alueen osa.

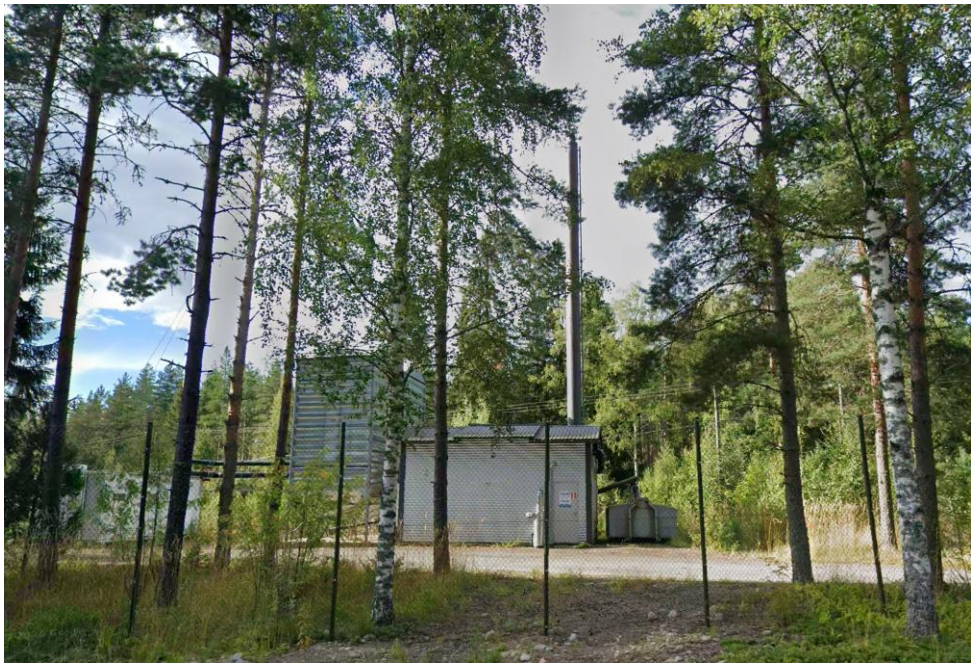
Alueelle on osoitettu varauksia pysäköinnille, jotta alueella majoittuvat tai tapahtumiin saapuvat voivat pysäköidä autonsa ilman, että pysäköinnistä koituu ongelmia. Yleiset pysäköintialueet on sijoitettu alueelle saapumisen yhteyteen, mikä vähentää ajoneuvoliikennettä alueen sisällä. Alueen sisälläkin on pysäköintimahdollisuuksia, mutta ne on osoitettu korttelien sisäisiksi pysäköintialueiksi sen sijaan, että olisivat alueella lyhytaikaisesti vierailevien käytössä.

ET — Yhdyskuntatekniikan alue
Alueelle voidaan sijoittaa yhdyskuntatekniikkaa palvelevia rakennuksia.

Julkisivumateriaalit ja värit:
pääjulkisivumateriaali musta/harmaa/tummanruskea tiili, betoni tai metallikasetti
muut puu- ja metalliosat musta/tummanharmaa/tummanruskea

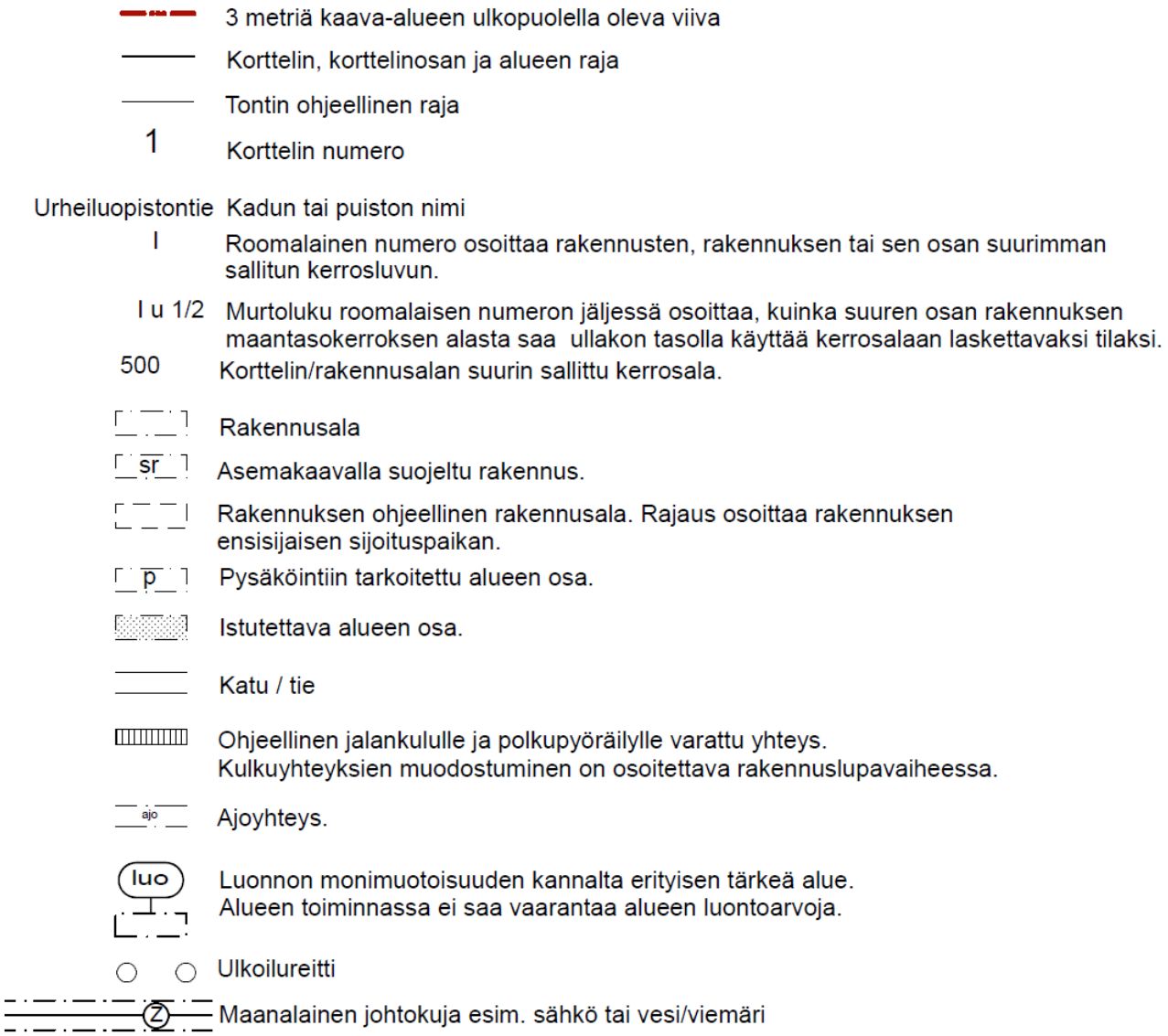
Katemateriaalit ja -värit:
Tiili, saumattu pelti tai huopa; musta/tummanharmaa/tummanruskea

Alueelle on osoitettu yhdyskuntatekniselle rakentamiselle oma korttelialue 9, jossa jo nyt sijaitsee alueen lämpökeskus. Myös alueen huoltoon tarvittavat välineet ja työkoneet voidaan säilyttää alueelle rakennettavissa huoltorakennuksissa.

Nykyinen lämpölaitos

4.3.5 Muut merkinnät ja määräykset

YLEISMÄÄRÄYKSET:

Alueen rakentamisessa ja käytössä on noudatettava pohjaveden pilaamiskieltoa (ympäristönsuojelulaki 8§) ja pohjaveden muuttamiskieltoa (vesilaki 1 luku 18 §).
Maata kaivettaessa on pohjaveden ja ylimmän pinnan ja maanpinnan välille jäätävä riittävä suojakerros.
Alueelle rakennettaessa on ensijaisesti liityttävä alueen omaan lämpöverkkoon.
Maalämpöjärjestelmien tai urheilukenttien lämmittämisjärjestelmien asentaminen ei saa muodostaa vaaraa pohjavedelle tai vesistöille.

Alueelle rakennettaessa on liityttävä alueen vesi- ja viemäriverkkoon.
Hulevesien osalta rakennuslupavaiheessa on esitettävä suunnitelma niiden käsittelystä.
Hulevesiä ei saa suoraan johtaa vesistöön, vaan esim. suurilta pinnoitetuilta kentiltä on kerättävä pintavedet, tarvittaessa puhdistettava ja imeytettävä ne maastoon.

Kortteleita rakennettaessa on rakennuslupavaiheessa esitettävä korttelikohtainen aluesuunnitelma korttelin rakentamisesta, luonnontilaisista alueista ja sisäisistä kulkuyhteyksistä.

Kaavoitusta varten ei alueelta ole tehty maaperäselvityksiä, vaan rakennettavien alueiden maaperä ja perustamisolosuhteet selvitetään rakennuslupavaiheessa.

Ruostejärven tulvaraja +117,4 mpy on huomioitava rakentamisessa ja rakennuksen perustamisessa.

Määräykset täyttävä etäisyys johtokujista esim. sähköstä on tarkistettava rakennuslupavaiheessa johtojen sijainnin varmistuttua tontilla.

Urheiluvirkistykseen tai yleisesti virkistykseen osoitetuilta alueilta on metsää ensijaisesti hoidettava harventamalla suuria avohakkuita välttäen.
Ranta-alueella tulee säilyttää rannalle ominainen rantapuusto.

4.4 Kaavan vaikutukset

4.4.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Eerikkilän sijainti Ruostejärven rannalla kaukana kunnan taajamista tai kyläkeskuksista on omalla tavallaan haastava lähtökohta alueen kehittymiselle ja suhteelle muuhun yhdyskuntaan nähden. Eerikkilä muodostaakin jo nyt oman tiiviin, yksinäisen saarekkeensa Ruostejärven pohjoispuolelle etenkin lähestymissuunnastaan Hämeen Härkätieltä. Lähimmät naapurit Eerikkilällä ovat Ruostejärven länsirannan vapaa-ajanasutus sekä urheiluopistolle nykyisin kuuluva, vastarannalla oleva Villa Erik (ent. Hämeen luontokeskus). Suurimmaksi osaksi Eerikkilä kuitenkin rajautuu suuriin metsäalueisiin.

Vaikkakin alue on oma kokonaisuutensa, on Ruostejärven rannalle myös muodostunut muuta potentiaalista virkistystoimintaa. Leppilammen ja Ruostejärven välisellä alueella on aikaisemmin toiminut Autoklubin retkeilykeskus ja sittemmin palanut hotelli, mutta nykyisin tästä toiminnasta on jäänteenä vain puolenkymmentä pientä retkeilymajaa yksityisessä vapaa-ajankäytössä olevalla tontilla.
Alueen hajanaisuuden takia liikenne- ja kulkuyhteydet alueella etenkin retkeilylle ovat olennaisessa asemassa. Alueelta laaditussa osayleiskaavassa on osoitettu virkistysreittitarpeet alueen olennaisten toimijoiden välillä.
Alueen virkistyspotentiaaliin on huomioitava myös suhteellisen lähellä olevat Torronsuon kansallispuisto sekä Liesjärven kansallispuisto, jotka kumpikin ovat retkeilylle sopivien matkojen päässä Ruostejärveltä. Myös näiden toimintojen osalta olennaista ovat toimivat ja hyvin hoidetut reittiyhteydet – etenkin Torronsuon suuntaan reitti on puutteellinen, sillä valtatie 2 tulisi alittaa kevyenliikenteenyhteydellä ja muodostaa reitti muutoinkin yhteneväiseksi.

Eerikkilän rooli sekä alueella että seudullisesti on olla olennainen osa alueen matkailupotentiaalia. Paikallisella tasolla tämä tarkoittaa, että Eerikkilä toimii majoituspaikkojen ja matkailupalvelujen tuottajana alueella matkaileville ja mahdollistaa hyvien reittien kautta tapahtuvan retkeilyn alueen muihin kohteisiin kuten kansallispuistoihin. Seutukunnan tasolla Eerikkilän 400 hotellitasoisen majoituspaikan kapasiteetti on paitsi seutukunnan suurin, myös mahdollista käyttää suurten seudullisten tapahtumien aikaan.

Uudistettavalla asemakaavalla pyritään mahdollistamaan Eerikkilän kehittyminen, jotta sekä sen pääkäyttötarkoitus suomalaisen huippujalkapalloilun kehittämiskeskuksena että seudun matkailupalveluiden tärkeänä toimijana säilyisi ja kasvaisi. Tulevaisuudessa toivottavana kunnan näkökulmasta nähdään tilanne, jossa esimerkiksi Torronsuolle retkeilemään saapunut perhe majoittuu hotellitasoisesti Eerikkilään tarjoamiin tiloihin ja lähtee hiihtoretkelle hyviä virkistysreittejä myöten Torronsuolle.

Konkreettisesti kaava kasvattaa alueen rakentamista, mutta tämä kaikki tapahtuu jo Eerikkilän omalla maa-alueella tiivistäen aluetta ja mahdollistaen jo olemassa olevien palvelujen tehokkaamman käytön. Suurempi majoitusrakentaminen on kaavassa sijoitettu alueen pääväylän läheisyyteen Leppilammen pohjoispuolelle, kuitenkin reilusti irti rannasta jättäen rantavyöhykkeen virkistykselle.

Alueen uusi rakentaminen on seudullisesti toivottavaa ja tapahtuu hallitusti olemassa olevaa aluetta tiivistäen. Alueen positiiviset vaikutukset ovat suuremmat kuin kasvusta aiheutuvat häiriöt ympäristölle, sillä luonnonarvot on kaavoituksessa otettu huomioon ja Eerikkilään on rakennettu viemäriyhteys Forssan jätevedenpuhdistamolle. Alueella on positiivinen vaikutus etenkin elinkeinoelämään, sillä se auttaa myös luonnonarvojen ja kansallispuistojen hyödyntämisessä virkistyselinkeinona.

Yhdyskuntarakenteen kannalta Eerikkilään rakennettu vesi- ja viemärilinja mahdollistaa etenkin Ruostejärven tiiviin länsirannan liittämisen viemäriin, samoin mahdolliset lisärakentamiset matkailupalveluihin liittyen järven itäpuolelle ovat entistä toteuttamiskelpoisempia vesi- ja viemärilinjojen ollessa alueen naapurissa.

4.4.2 Vaikutukset liikenteeseen

Liikennemääriä on selvityksessä arvioitu oppaan *SUOMEN YMPÄRISTÖ 27 | 2008 Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa* mukaisesti. Laskelmissa on sovellettu hotellien käyntimääriä majoitusrakennusten osalta sekä liikuntakeskusten kävijämääriä urheilualue- ja virkistysalueiden osalta. Hetkellisiin liikennemäärin esimerkiksi jalkapallo-ottelun aikana on sovellettu jääkiekko-ottelun kävijämääriä.

Liikennemäärät alueella tulevat kasvamaan sitä mukaa kun alue kehittyy, mutta kasvu on oletettavasti tasaista ja maltillista, joten nopeaa kasvupyrähdystä ei alueella tule tapahtumaan.

Alueelle on osoitettu rakennusoikeutta 64 700 kem2. Tästä puolet eli 37 400 km2 on urheiluun tarkoitetuissa rakennuksissa. Uusia urheiluun tarkoitettuja hallivarauksia on kortteliin 4 osoitetut suurempi halli 9000 kem2 ja pienempi halli 2000 kem2 sekä nykyisin salibandyhallin laajennus 2000 kem2. Majoittumiseen tai muuhun matkailukäyttöön tarkoitettuja tiloja on kaavassa n. 6400 kem2. Hallinto- ja matkailurakentamiselle on korttelеissa 1, 2 ja 3 määritelty 21 400 kem2. Yhdyskuntatekniselle rakentamiselle on varattu 1000 kem2.

Majoitukseen tarkoitettua kerrosalaa alueella tulisi täyteen rakennettuna olemaan noin 25 000 kem2. Tämä perustuu siihen, että varsinaiset majoitusrakennukset ja suurin osa hallinto- ja matkailurakennusten rakennusoikeudesta kohdistuu majoitukseen. Se tarkoittaisi 1000-5500 käyntiä vuorokausitasolla. Koska urheiluopisto sijaitsee omana saarekkeenaan muusta yhdyskuntarakenteesta irrallaan ja suuri osa alueelle saapuvista tuodaan linja-autoilla, on todellinen tilanne ennemminkin minimimäärä kuin maksimi.

Urheilu- ja virkistyspaikkojen osalta kerrosala täyteen rakennettuna olisi 37 400 kem2, joka tarkoittaisi 2960–11 100 käyntiä vuorokausitasolla. Suhteutettuna yhden hallin kävijämääriin ei laskennallisia kävijämääriä voida pitää realistisina Eerikkilän tapauksessa. Kyseessä ei ole liiketoimintaan perustuva suuren taajaman liikunta- tai urheilukeskittymä suurten massojen käytettävänä, vaan suomalaiselle huippujalkapalloilulle luotu keskittymä. Suurin osa aluetta käyttävistä on myös majoittunut alueelle, joten käytännössä käyntimäärätkin niin majoituksen kuin urheilun suorituspaikkojen kanssa ovat päällekkäiset.

Jalkapallo-otteluun on sovellettu oppaan jääkiekko-ottelun kävijämääriä, jotka ovat 0,2-1 kertaisia katsomopaikkaa kohden. Myös tässä on otettava huomioon se, että katsojat ovat todennäköisesti suurelta osin jo alueella majoittuneita muita turnausjoukkueita, joten laskennallinen tulos 300–1500 käyntiä ei todennäköisesti vastaa todellista tilannetta, vaan kävijämäärä on alle minimin normaalitilanteessa. Poikkeuksellisessa tilanteessa katsojia voi tulla enemmän, Pysäköintivarauksia alueella on osoitettu noin 600–800 autolle tällaisiin tapauksiin.

Koska kaava-alue on edellä mainitusti oma saarekkeensa muusta yhdyskuntarakenteesta irrallaan ja sinne saavutaan näin ollen usein pidemmäksi aikaa leireilemään tai kouluttautumaan linja-autojen kuljettamana, on todellinen tilanne selkeästi ennemminkin laskennallinen minimimäärä kuin maksimi – todennäköisesti laskennallisista minimimääristäkin jäädään reilusti urheiluopiston luonne huomioiden, sillä vaikkakin alueella on muutakin virkistystä, on se ennen kaikkea suomalaisen huippujalkapallon keskus. Kun otetaan vielä huomioon laskennallisten tulosten päällekkäisyys, sillä useimmiten urheilu- ja virkistysvarauksia käyttävä tai stadionin katsoja on jo alueelle majoittuva, voidaan kävijämäärien arvioida parhaimmillaankin todennäköisesti jäävän 1500–3000 väliin.

Liikennemäärien kasvu täyteen rakentuneessa tilanteessa on selkeä verrattuna nykytilanteeseen, mutta kasvu tapahtuu kuitenkin melko hitaasti ja tarve toteutuu kymmenien vuosien päästä ja tilanteen kehitys on useaan otteeseen mahdollista tarkistaa toimijan ja Härkätietä hallinnoivan Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen

välillä. Myös kaavan päivitystarpeet tarkistetaan noin vuosikymmenen välein, jolloin tilanteeseen on mahdollista reagoida.

Joukkoliikenteen osalta Eerikkilään saavutaan Härkätien ja valtatien 2 joukkoliikennepysäkkien kautta, josta Eerikkilä noutaa alueelle saapuvat. Retkeilijöille on mahdollista saapua Eerikkilään virkistysreittejä käyttäen, mikäli reitit toteutuvat Ruostejärven osayleiskaavassa esitetyllä tavalla.

4.4.3 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja asumisympäristöön

Eerikkilä on tiiviille alueelle sijoittuvat urheiluopisto, jossa ei nykypäivänä juuri ole vakituista asumista, vaan alueen majoittuminen on hotellimaista. Alueelle työssä käyvä ihmisryhmä sen sijaan asuu alueen ulkopuolella ja saapuu alueelle töihin muualta seutukunnalta. Myöskään alueen ympäristössä ei ole montakaan vakituiseen asumiseen tarkoitettuja rakennuksia.

Lähinnä alueella on Eerikkilän lisäksi vapaa-ajanasuntoja, joiden viihtyvyyteen alueen rakentaminen, toimintojen lisääntyminen ja liikennemäärien kasvu voi aiheuttaa mukavuushaittoja. Jo nykyisellään alueen vapaa-ajanasujat ovat moittineet Eerikkilän aiheuttamaa melua ja valosaastetta. Osa vapaa-ajanasujista mieltääkin alueen rauhan järkkyneen jo nykyisellään ja vain järkkyvän entisestään Eerikkilän rakennuskannan ja toimintojen lisääntyessä.

Eerikkilä, Villa Erik ja Ruostejärven retkeily- ja virkistysalue muodostavat alueesta hyvin virkistyspainotteisen. Tämä on myös huomioitu Kanta-Hämeen maakuntakaavassa, jossa Ruostejärven itäpuolen alue on osoitettu kehitettäväksi maakunnallisena matkailupalvelujen alueena. Ruostejärven itäosan osayleiskaavassa alueen kehittämistä on niin ikään katsottu virkistyksen näkökulmasta. Eerikkilän asemakaavaa laadittaessa on huomioitu ohjaavan kaavoituksen suuntaviivat ja sovitettu niitä maanomistajan eli Palloilu Säätiön tarpeisiin.

Eerikkilän asemakaava lisää rakentamista alueella sitä tiivistäen ja toimintoja tehostaen. Varsinaisesti Eerikkilän alueella tapahtuva matkailuun ja majoittumiseen tarkoitettu rakentaminen ei tapahdu aivan vapaa-ajanasutuksen naapurissa, vaan esimerkiksi Leppilammen pohjoispuolella naapurivapaa-ajanasujien väliin jää Hämeen virkistysalueyhdistyksen hallinnoimaa aluetta suojavyöhykkeeksi. Rakentamista ei myöskään pääsääntöisesti ole osoitettu aivan rantaviivaan, vaan rantaan on jätetty virkistykselle tarkoitettu suojavyöhyke.

Eerikkilän urheiluopisto on käytännössä alueelle ensimmäiseksi rakentunut lukuun ottamatta muutamaa hajanaista vapaa-ajanasuntoa. Tämä tarkoittaa myös sitä, että Ruostejärven rannalle tulleet mökit ovat suurelta osin alueelle rakennettu tilanteessa, jossa urheiluopisto on ollut toiminnassa. Toki Eerikkilän toiminnot ovat kehittyneet, urheiluopiston rakennuskanta kasvanut ja toiminta suurentunut, mutta tämä on luonnollista kehitystä vastaavasti kuin alkuajan kantoveden varassa olleet sähköttömät vapaa-ajanasunnot ovat korvautuneet suurelta osin moderneilla mukavuuksilla varustetuilla kakkosasunnoilla.

Asemakaavan osoittama uusi rakentaminen tukeutuu olemassa olevaan rakennuskantaan, joten sen vaikutuksetkin suurelta osin ovat vastaavia jo alueella nykyisin olevien vaikutusten kanssa. Suuremmat rakennuskokonaisuudet on kaavassa pyritty pääsääntöisesti sijoittamaan kauemmas rannasta alueen pääyhteyden varrelle. Majoitukseen rakennetun pientalokokonaisuuksien osalta vaikutukset ovat verrattavissa tiiviiseen vapaa-ajanasumiseen, jota järven rannalla jo nykyisin on paljon.

Jotkin Eerikkilän toiminnot ovat alueelle muutoin poikkeuksellisia kuten jalkapallostadion ja sen käyttö. Tapahtumien eli käytännössä jalkapallo-ottelujen aikana alueelle voi kokoontua useita satoja ihmisiä, jotka voivat aiheuttaa melua enemmän kuin normaalisti. Jalkapallostadionin valaistus voi näkyä kauemmaskin alueella. Nämä toiminnot ovat kuitenkin jo olemassa alueella ja esimerkiksi tapahtumien osalta tilannetta voidaan ohjata ja seurata lupamenettelyllä. Melun osalta asutusta ja vapaa-ajanasutusta myös suojaavat asumiselle valtioneuvoston antamat melun ohjearvot.

Eerikkilän toiminnot myös hyödyttävät alueen asujia/vapaa-ajanasujia, sillä Eerikkilä tarjoaa palveluja, joita normaalisti ei vastaavalla järvialueella ole kuten ravintola- ja ruokailupalveluja, suorituspaikkoja erilaisille urheiluharrastuksille sekä muita vapaa-ajanaktiviteettejä niin kesä kuin talviaikaankin - Eerikkilässä on jopa Tammelan kunnan ainoa uimahalli sijoitettuna urheiluopiston päärakennuksen alakertaan.

4.4.4 Vaikutukset maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Eerikkilän alueen rakennuskanta on suhteellisen nuorta, sillä alue on rakentunut 1900-luvun puolivälin jälkeen. Alueen rakennuskannan inventoinnissa on nostettu esiin Eerikkilän urheiluopiston alkuperäinen kokonaisuus, josta olennaisin on vanha päärakennus Hirsihovi Ruostejärven rannalla. Vanhaan kokonaisuuteen on kuulunut myös vielä olemassa oleva rantasauna sekä sittemmin jo purettuja talousrakennuksia. Hirsihovin ja rantasaunan väliin on kuitenkin 1980-luvulla rakennettu suurikokoinen ruokala/majoitusrakennus. Hirsihovi on kaavassa osoitettu suojelumerkinnöin ja näin varmistettu sen säilyminen. Hirsihovin ja saunojen alue on myös osoitettu alueena, jossa ympäristö on säilytettävä. Lisäksi alkuperäistä rakennuskantaa edustava sauna on merkitty suojelumerkinnöin. Näiden alkuperäistä rakennuskantaa edustavien rakennusten alueelle ei kaavalla ole osoitettu uutta rakentamista.

Alueen uudempi rakentaminen on majoitusrakennusten osalta ollut maisemaan ja maastoon melko hyvin soveltunutta tummaa tiiliverhottua rakennuskantaa. Kaavan osoittama uusi kerrostalorakentaminen on ohjeistettu vastaavaksi. Rannan läheisyyteen korttelissa 6 sijoitettu kaksikerroksinen rakentaminen on ohjeistettu ottamaan vaikutteita niin mittakaavaltaan kuin materiaaleiltakin Hirsihovin rakennuksesta (tumma hirsi/puu). Näihin kortteleihin sijoittuva rakentaminen on osoitettu lähimmäksi rantaa, mutta näiden osalta tulee huomioida, että kortteleissa on jo ennestään vanhaa rakennuskantaa, korttelissa 6 ympäristöön melko huonosti sopiva betoninen kuntosalirakennus ja korttelissa 3 1960-1970 –luvulla rakennettu betoninen elementtiomakotitalo.

Leppilammin pohjoispuolelle sijoittuvat majoitukseen ja matkailuun osoitetut pientaloalueet on kaavassa sijoitettu siten, että rannan ja rakentamisen väliin jää virkistykseen osoitettu suojavyöhyke. Rakennuksen on ohjeistettu rakennettavaksi puuverhottuina ja värisävyltään tummina, jotta ne maastoutuisivat maisemaan. Olennaisimmaksi tekijäksi muodostuu kuitenkin riittävän suojapuuston säilyminen ranta-alueella, sillä sen peittovaikutus rakennusten maastoon sopeuttajana on suuri.

Kaava avulla luonnonympäristöä, maisemia ja rakennuskantaa sisältävää ympäristöä voidaan säilyttää ja kehittää entistä paremmin. Kaava ohjaa rakentamista huomioimaan niin vanhan rakennuskannan kuin luonnon- ja maisema-arvotkin. Uusi rakentaminen sijoittuu pääsääntöisesti irti rannasta jättäen rantavyöhykkeen virkistykselle. Kaava myös mahdollistaa reitistömahdollisuuksillaan alueiden hallitun virkistyskäytön mm. pitkospuiden avulla.

4.4.5 Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

Eerikkilän alue on rakennettu tiiviisti, sillä jo nykyinen rakentaminen käsittää suuria rakennusmassoja melko pienellä alueella. Uusi rakentaminen tukeutuu olemassa olevaan niin rakennuspaikkojen kuin kulkuyhteyksien osalta. Eniten luonnontilaiselle alueelle sijoittuu toisaalta matkailuun ja majoittumiseen tarkoitetut pientaloalueet. Uusi rakentaminen sijoittuu kuitenkin rakentamista kestävälle alueelle, sillä alueelta on laadittu asemakaavoituksen aikana luontoselvitys, joka ei rajoita alueen käyttämistä rakentamiseen.

Uusi rakentaminen sijoittuu pääsääntöisesti kauemmas rannasta jättäen rantavyöhykkeen suojavyöhykkeeksi rakentamisen ja järven välille. Lähimpänä rantaa sijoittuva rakentaminen on kortteleissa 6 ja 3, joissa kaava mahdollistaa jo kortteleissa nykyisin olevan rakennuskannan korvaamisen uudella (korttelissa 6 betoniverhottu kuntosalirakennus ja korttelissa 3 betonirakenteinen elementtiomakotitalo).

Uuden rakentamisen alueelle aiheuttamat riskit on asemakaavoituksessa huomioitu velvoittamalla rakentajaa estämään rakentamisen aiheuttamat vaikutukset mm. pohjavedelle. Rakennuslupavaiheessa rakentajan tulee esittää suunnitelma hulevesien käsittelystä, jotta muodostuvat pintavedet saadaan imeytettyä korttelin alueella sen sijaan, että ne johdettaisiin järviin. Kaavoituksen ajatuksena on väljän, osin luonnontilaisia alueita sisältävä korttelirakenteen muodostuminen, jonne voidaan muodostaa myös painanteita vesien viivytykseen ja imeytysalueita maastoon imeyttämiseen. Vaihtoehtoisesti hulevedet voitaisiin kerätä hulevesiviemäriin ja käsitellä/imeyttää alueella tai johtaa alueelta pois, mutta ainakin alkuvaiheessa ratkaisu perustuu luonnonmukaiseen maahan imeytykseen, sillä katto-, pihalaatoitus- ja pysäköintialueilta valuvat vedet eivät ole erityisen kuormitteisia.

Alueen vesihuollon ja viemäröinnin suhteen ongelmat ovat pitkälti poistuneet Eerikkilään vedettyjen vesi- ja viemärilinjojen myötä. Näin alueen vesi- ja jätevesihuolto rakennetaan seudullisten yhteyksien varaan ja etenkin jätevedet voidaan käsitellä Forssan jätevedenpuhdistamolla. Viemäröimällä niin olemassa olevan

kuin uudenkin rakennuskannan alueen huoltovarmuus on parantunut huomattavasti ja huoli järvien vedenlaadusta vähentynyt.

Alueelle on mahdollistettu lisää palloilu- ja urheilukenttiä. Kentistä yksi on jo muutettu lämmitettäväksi ja mahdollisesti tulevaisuudessa muitakin kenttiä voidaan lämmittää, jotta olosuhteet alueella mahdollistaisivat huippujalkapallon kehittämisen. Kenttien lämmittämisestä voi pahimmassa tapauksessa ongelmia pohjavedelle, mutta kaavassa on yleismääräyksissä velvoitettu huolehtimaan siitä, ettei alueen pohjavesiä saa vaarantaa. Tämä voidaan varmistaa kyseisten toimenpiteiden vaatimissa käsittelyissä. Kaavoituksella mahdollistettu hallirakentaminen vähentänee entisestään tarvetta ulkokenttien lämmittämiseen harjoittelun siirtyessä halliolosuhteisiin talviaikana.

Alueella on suuret virkistysaluevaraukset luonnontilaisilla alueilla, joita voidaan kaavan avulla sekä säilyttää että tietyiltä osin ottaa käyttöön suunnitelmallisesti. Esimerkiksi Leppilammin ranta-alueen osalta ohjatut reitit mahdollistavat virkistyksen alueella, mutta säilyttävät suurelta osin luontoalueen koskemattomana. Kaavassa onkin osoitettu arvokkaat luontoalueet näiden edellyttämillä merkinnöillä ja ohjattu alueen metsänhoitoa luonnonmukaisempaan harventamiseen suurien avohakkuiden sijaan. Ranta-alueilla on velvoitettu säilyttämään olemassa oleva luonnonmukainen rantapuusto.

4.4.6 Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

Kaava-alueella toteutetaan kestävän kehityksen periaatteita kokoamalla luontovirkistyksen toimintoja ja majoitusta tiiviiseen ja hallittuun kokonaisuuteen, jossa huolehditaan mm. puhtaan veden saannista ja yhdyskuntajätteiden käsittelystä. Myös alueen energia tuotetaan kootusti omalla lämpövoimalaitoksella.

Alueelle rakennettu vesi- ja viemäriverkosto on laajennettavissa Ruostejärven vapaa-ajanasutuksellekin, joten Eerikkilän avulla koko järven tilaa voidaan parantaa ja huolehtia suuremmankin alueen jätevesienkäsittelystä.

4.5 Kaavamerkinnät ja –määräykset

Kaavamerkinnät ja -määräykset esitetään kaavakartassa.

4.6 Nimistö

Nimistö on alueelle osin muodostunut vuosien käytön myötä.

5 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

5.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Rakennuskannan toteutusta ohjaavat laadittavat rakennuslupa-asiakirjat. Ympäristövaikutuksia valvotaan ympäristölupamenettelyllä.

5.2 Toteutuminen ja ajoitus

Alueen kaavavarausten toteutuminen tapahtuu urheiluopiston aikataulujen ja tarpeiden mukaisesti.

5.3 Toteutuksen seuranta

Kunta seuraa ja ohjaa asemakaavan toteutumista rakennuslupa- ja ympäristölupamenettelyllä

Tammelassa 5.11.2026

Mika Mäkelä, filosofian tohtori
kaavasuunnittelija
Tammelan kunta
Hakkapeliitantie 2
31300 Tammela
040 6578077
mika.makela@tammela.fi

Liitteet:

1. Vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautteeseen
2. *Vastineet luonnosvaiheen palautteeseen*
3. *Ehdotusvaiheen palaute ja kunnan viralliset vastineet palautteeseen*
4. Viranomaisneuvottelun pöytäkirja
5. Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma
6. Luontoselvitys
7. Rakennusinventointi
8. *Asemakaavan seurantalomake*

Vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautteeseen

Etelä-Hämeen ympäristöterveys:

Radonin esiintyminen alueella ja sen torjuntatarve tulisi huomioida kaavamääräyksissä. Talousvesi- ja jätevesihuollon varautumista alueella tulisi kehittää jatkossa, jotta terveydelliset olosuhteet kuten riittävän hygieniatason varmistaminen voidaan taata myös mahdollisissa vesihuollon häiriötilanteissa. Kaavan valmistelun yhteydessä tulee pohtia, millaisia rakenteita vesihuollon varautuminen mahdollisesti edellyttää ja mihin niitä voidaan sijoittaa.

Vastine

Radon huomioidaan rakennuslupavaiheessa. Vesihuollon varautumista on Eerikkilän puolelta lähdetty suunnittelemaan. Tarvittaessa kaavaa tarkennetaan ehdotusvaiheessa, mikäli suunnitelmat antavat tähän aihetta.

Hämeenlinnan kaupunginmuseo:

Suunnittelualueen rakennettua kulttuuriympäristöä on inventoitu Ruostejärven itäosan osayleiskaavatyön yhteydessä vuonna 2010, jolloin alueen ensimmäisillä rakennuksilla ja rantamaisemalla todettiin olevan kulttuurihistoriallisia arvoja. Selvitys toimii pääosin riittävänä lähtöaineistona asemakaavoitukselle, mutta sitä on tarpeen täydentää erityisesti kulttuurihistoriallisten arvojen tarkemman määrittelyn sekä alueen nykytilan kuvauksen osalta. Lisäksi rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnin päivityksen yhteydessä on tarpeen arvioida, liittyykö myös nuorempaan rakennuskantaan kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka tulee ottaa huomioon kaavaratkaisussa. Kaava-alueen muutokset tulee sovittaa kulttuuriympäristön arvoihin ja maisemaan, ja tämän tavoitteen varmistamiseksi on tärkeää, että inventointi on käytettävissä jo kaavaluonnosta laadittaessa.

Vastine

Selostusta on täydennetty kulttuurihistoriallisten arvojen sekä alueen nykytilan kuvauksen osalta. Lisäksi inventoinnissa on arvioitu nuoremman rakennuskannan mahdollisia kulttuurihistoriallisia arvoja. Tässä yhteydessä alkuperäistä rakennuskantaa edustava eteläinen saunarakennus on arvioitu kulttuuristoriallisesti arvokkaaksi ja on kaavaluonnoksessa merkitty suojeltavaksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman lähtöaineistoa tulee täydentää Hämeen liiton uusimmilla selvityksillä maakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista (2016) sekä maakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä (2019). Lisäksi asemakaavan valmistelussa ja vaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021).

Vastine

Lähtöaineistoa täydennetty lausunnon mukaisesti. Valmistelussa ja vaikutusten arvioinnissa on lausunnon mukaisesti otettu huomioon valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.

Tammelan kunnan tekninen lautakunta:

Tekninen lautakunta toteaa lausuntonaan, ettei lautakunnalla ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Vesihuoltoon liittyvien kysymysten tarkentaminen kaavaprosessin edetessä nähdään tärkeänä ja kuuluvana osana alueen kehittämisessä.

Vastine

Ei vastinetta

Hakkapeliitantie 2
31300 Tammela
Mika Mäkelä / 040 657 8077

VIRANOMAISNEUVOTTELU 25.5.2026

Aika 25.5.2025 klo 11.00 – 11.35

Paikka Teams

Läsnä

Julia Virkkala	Alueidenkäytön asiantuntija, Lupa- ja valvontavirasto
Lahtinen Leena	Alueidenkäytön asiantuntija, Lupa- ja valvontavirasto
Laura Vikman	Rakennustutkija, Hämeenlinnan kaupunginmuseo
Helen Mettelä	Arkeologi, Hämeenlinnan kaupunginmuseo
Mikael Asikainen	Maakuntakaavoittaja, Hämeen liitto
Mika Mäkelä	Kaavasuunnittelija, Tammelan kunta
Jari Kauppi	Tekninen johtaja, Tammelan kunta

1. Kokouksen järjestäytyminen

   Kokouksessa käsitellään Eerikkilän asemakaavan muutoksen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu.

   Todettiin paikallaolijat ja suoritettiin esittäytymiset. Kokouksen puheenjohtajana ja sihteerinä toimi Tammelan kunnan kaavasuunnittelija Mika Mäkelä.

2. Eerikkilän asemakaavan muutos, aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu

   Alueelle on voimassa Eerikkilän asemakaava, joka on saanut lainvoiman 2015.

   Eerikkilän asemakaavan päivittämistarve on noussut esiin Eerikkilän edustajien ja Tammelan kunnan välisissä keskusteluissa, joissa on todettu tarve ajantasaistaa Eerikkilän asemakaavaa alueen nykyisiä ja tulevia toiminnallisia tarpeita vastaavaksi. Kaavan päivittämisen on arvioitu tukevan alueen kehittämistä ja selkeyttävän maankäytön ohjausta.

   Uudistettavassa asemakaavassa on tarkoitus korjata myös voimassa olevaan asemakaavaan nähden poikkeusluvin toteutuneet rakennukset ja rakennelmat. Lisäksi tehdään uusia varauksia kehittyvän urheilupaikkojen ja majoituksen tarpeisiin.

   Alue on Eerikkilän urheiluopiston omistuksessa. Kaavarajauksessa on otettu huomioon mahdollinen Eerikkilän toimintojen laajentuminen, mikäli maa-alueen käytöstä päästään sopimukseen nykyisen omistajan kanssa.

   Kaavamuutosta varten on tilattu luontoselvitys 14.4.2026 Suomen luontotieto oy:ltä.

   Lausunnot

   Lupa- ja valvontavirasto

   Lupa- ja valvontavirasto ei anna osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta erillistä lausuntoa vaan tuo kantansa esiin tässä viranomaisneuvottelussa. LVV kehottaa pohtimaan, onko kaavan tavoitteita tarpeen tarkentaa. Kaavan tavoitteisiin olisi syytä kirjata myös mm. maisemallisten arvojen huomioiminen suunnittelussa.

Voimassaolevaan kaavaan nähden on myönnetty monia poikkeuslupia. Alueella on toteutettu merkittävää rakentamista nykyisestä kaavasta poiketen ja alueen luonnontilaisten alueiden osalta on tapahtunut muutoksia. Luonnontilaisten alueiden poistumista on tapahtunut laajoilla alueilla rakentamiseen liittyvien maanrakennustöiden ja metsän hakkuun seurauksena.

Alueella on voimassa melko tuore yleiskaava. Uutta asemakaavaa laadittaessa tulee arvioida sen suhde yleiskaavaan. Mikäli yleiskaava on esimerkiksi vanhentunut joiltain osiltaan, tulee se avata ja perustella kaavaselostuksessa. Alue sijaitsee Ruostejärven ranta-alueella. Rantaan on osoitettu virkistysalue maakuntakaavassa. Tämä alue on herkkä muutoksille ja sen arvo luonnontilaisena on rantamaiseman kannalta tärkeä.

Kaavan asiakirjoissa tulee avata alueen toteutunut tilanne riittävällä tavalla. Suositellaan, että alueelle jo toteutuneet rakennukset dokumentoitaisiin valokuvin ja alueesta laadittaisiin kartta, jossa ilmenee alueen rakentumisen ajankohdat. Erillistä rakennusinventointia ei edellytetä.

Asemakaavan mahdollista poikkeamista voimassaolevasta maakuntakaavasta ja yleiskaavasta tulee perustella. Nyt suunniteltavana olevan hankkeen suhde alueen voimassa olevaan yleiskaavaan tulee arvioida asianmukaisesti. Kaavaselostuksessa tulee tarpeen mukaan ottaa kantaa myös siihen, mikäli nyt suunniteltavana olevassa kaavassa tehdään ratkaisuja yleiskaavan vastaisesti. Syytä muistaa AKL 42§, yleiskaava on ohjeena asemakaavaa laadittaessa.

Uuden rakentamisen maisemalliset vaikutukset tulee arvioida kaavaselostuksessa. Lähtökohtaisesti virasto katsoo, että asemakaavalla ei tule heikentää alueen maisemallisia arvoja. Voimassa olevassa asemakaavassa ranta-alueiden arvot on tunnistettu. Osoitettu RM-4s Matkailu- ja majoitusrakennusten korttelialue, jota koskee määräys: *Alueen ympäristö tulee säilyttää sekä Rakennusten kunnostus tulee tehdä siten että kulttuurihistorialliset arvot säilyvät*. Ruostejärven rannalle osoitettu VR Virkistysalue, alue on suurimmaksi osaksi luonnontilaista. Nämä alueet (RM-4S ja VR) ovat maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti tärkeät ja tulisi sellaisena myös säilyttää. Laadittavassa asemakaavassa ei tulisi esittää arvoja heikentäviä muutoksia alueille. Alueilla vahvistava merkitys myös Eerikkilän identiteetin kannalta.

Luontoasioihin liittyen tulisi miettiä tulevan ja nykyisen rakentamisen aiheuttamaa viherpeitteisyyden vähennystä ja mahdollista kompensointia/viherpeitteisyyden edistämistä. Alueella on runsaasti havaintoja pääskyistä, joiden pesät on rauhoitettu ympärivuotisesti. Jos kaavassa tarkastellaan rakennusten purkamista, on syytä selvittää pääskyjen ja lepakoiden esiintyminen rakennuksissa. Jos rantaan osoitetaan uutta rakentamista, tulee myös selvityksissä arvioida, onko vesialueilla soveltuvaa ympäristöä tiukasti suojelluille lajeille (mm. viitasammakko, sudenkorennot), ja tarvittaessa selvittää lajien esiintyminen. Selvityksissä suositellaan käyttämään SYKE:n luontovaikutusten arvioinnin opasta (Mäkelä ja Salo).

Rantarakentamiseen liittyen tulee selvittää vaikutuksia rantaeliöstölle ja vaikutuksia pintavesiin. Suunnittelualue sijoittuu Ruostejärven rannalle ja ulottuu myös vesialueelle (rakentamisen vaikutukset varsinkin, jos rannan lähellä kaivetaan ja rakennetaan). Ruostejärvi on vesienhoidon ekologisessa luokittelussa luokiteltu hyvään ekologiseen tilaan, mutta hyvä tila on riskissä heiketä, jos järveen kohdistuu lisäkuormitusta. OAS:n kohtaan vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin pitää lisätä vaikutusten arviointi pintavesiin. Suunnittelualue sijoittuu Ruostejärven rannalle ja ulottuu myös vesialueelle.

Kaava-alue sijaitsee vedenhankintaan soveltuvalla 2-luokan pohjavesialueella (Ruostejärvi 0483409). Ruostejärven ja Leppilammin välisellä kannaksella sijaitsee vedenottamon kaivo, joka ei Lupa- ja valvontaviraston käytössä olevien tietojen mukaan ole nykyään käytössä, sillä alueelle tulee kunnan vesi. Vedenottamo tulee silti huomioida kaavassa, sillä sen käyttöönotolle saattaa joskus tulla tarvetta (esim. kriisitilanteessa).

Hulevesiselvitys tulee tehdä ja kaavamääräyksin varmistaa hulevesien riittävä käsittely. Alueella syntyvät puhtaat hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjaveden muodostumisen turvaamiseksi. Alueiden pintamateriaaleja tulee ohjata kaavan määräyksillä, jotta vettäläpäiseviä pintoja muodostuu riittävästi

Kaavan ilmastovaikutukset tulee arvioida. Arviointi tulisi tehdä osana suunnittelua ja aloitettava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ilmastovaikutusten arvioinnin tulee sisältää ilmastonmuutoksen hillintä sekä sopeutumisen tarpeet. Lisäksi on arvioitava, miten kielteisiä ilmastovaikutuksia vähennetään ja miten myönteisiä vaikutuksia vahvistetaan. Arvioinnissa voidaan hyödyntää Kilva- ja Hiilikartta-työkaluja

Maanteiden ja liikennejärjestelmän osalta vastuullinen viranomainen on Sisä-Suomen elinvoimakeskus. Alimpien suositeltavien rakentamiskorkeuksien osalta vastuullinen viranomainen on Lounais-Suomen elinvoimakeskus.

Hämeenlinnan kaupunginmuseo

Hämeenlinnan kaupunginmuseo antaa erillisen lausunnon viranomaisneuvottelussa esiin tuomistaan asioista. Museon mukaan edelliseen kaavaan tehtyä rakennusinventointia on päivitettävä. Inventointia tehtäessä on mietittävä, löytyykö alueelta mahdollisesti suojeltavaa nuorempaa rakennuskantaa. Arkeologista inventointia museo ei edellytä.

Hämeen liitto

Hämeen liitto ei anna erillistä lausuntoa vaan korvaa lausuntonsa viranomaisneuvottelussa esiin tuomilla asioilla. Liitto näkee Eerikkilän tärkeänä toimijana maakunnan alueella, ja sitä kautta näkee positiivisena, että sen toimintaa kehitetään. Liitto kannustaa suunnittelemaan asemakaavaa niin, että kaava kestäisi paremmin aikaa kuin nykyinen voimassa ollut kaava. Liitto katsoo, että 1. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa esitetty läntinen tieyhteystarve otettaisiin huomioon laadittavan kaavan länsiosan suunnittelussa. Oasissa tulee korjata maininta Eerikkilän kuulumisesta 1. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa ekologisen verkoston ydinalueeseen, koska asemakaava-alue jää vaihemaakuntakaavan luonnoksessa ydinalueen ulkopuolelle, ei sisäpuolelle.

---

3. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 11.35.

Liitteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Eerikkilän antamia kaavamuutoksen alustavia lähtötietoja

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Tammelan kunta Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 03 41201

Eerikkilän asemakaavan muutos

Aluerajaus

ei mittakaavassa

Ympäristölautakunnan päätös kaavoituksen aloittamisesta 15.4.2026 § 12
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 24.4.-1.6.2026
Luonnos nähtävillä
Ehdotus nähtävillä
hyväksyntä
voimaantulo
päivitetty 5.11.2026

Mika Mäkelä
puh 040 657 8077

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

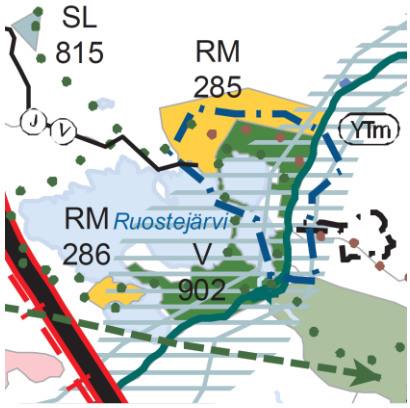
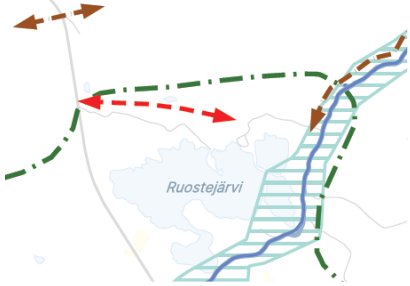
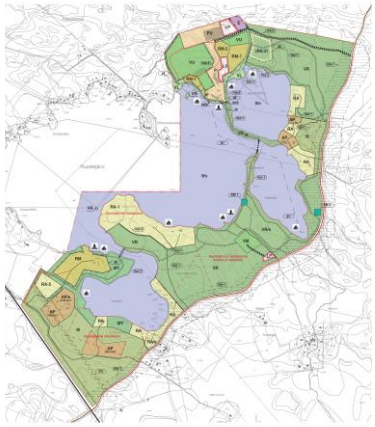
Tammelan kunta Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 03 41201

Kohde ja suunnitte-lualue	Asemakaava-alueeseen kuuluvat Ruostejärven pohjois-osat säilyivät rakentamattomina 1950-luvulle, jolloin Suo-men Palloliiton puheenjohtaja Erik von Frenckell myi vuonna 1949 Tammelan pitäjässä sijaitsevasta Saaren kartanosta 17 hehtaarin alueen urheiluopiston perustamis-ta varten. Liitolta Eerikkilä siirtyi jo 1950-luvun alussa itse-näisen Palloilu Säätiön haltuun ja opisto onkin toiminut jalkapallon koulutuskeskuksena näihin päiviin asti. Vuo-sien varrella toiminta on laajentunut kattamaan mm. sali-bandyn ja muitakin urheiluun ja liikuntaan liittyviä toimin-toja. Ensimmäisessä vaiheessa 1950- ja 1960-luvuilla alueelle rakennettiin suorituspaikkojen lisäksi hirsinen päärake-nus sekä siihen liittyviä sauna-, asuin- ja varastotiloja, jotka muodostivat ensimmäisen vaiheen kokonaisuuden. Eerikkilää on laajennettu ja rakennettu 1960-luvulta tähän päivään useaan otteeseen, yksi suurimmista uudistuksista oli 1960-luvun lopulla valmistunut ensimmäinen sisähalli lisätilaa. Urheiluopiston tarpeisiin rakennettiin mm. vuo-sien 1980-1982 aikana suurikokoinen ruokalarakennus osaksi ensimmäisen vaiheen kokonaisuutta. Uusi päära-kennus Frenckell puolestaan rakennettiin vuonna 1992. Vuonna 2002 rakennettiin majoitusrakennus Tammela palloiluhallin läheisyyteen, alueen sisääntulon yhteyteen. Vuonna 2012 laajennettiin päärakennusta. Urheiluopiston toiminnalle olennainen rakennuskanta on erilaisiin urheilusuorituksiin ja lajeihin tarkoitetut liikunta-paikat, joista yksi merkittävimmistä toiminnan kannalta on vuonna 1998 valmistunut täysimittainen jalkapallohalli. Lämmitettävä keinonurmikenttä alueelle valmistui vuonna 2005. Täysimittainen jalkapallostadion valmistui 2013. Eerikkilän asemakaavan (2014) voimaantulon jälkeen on valmistunut salibandyhalli, kuplahalli ja useita majoitusra-kennuksia sekä Kurjenniemen kävelysilta. 2020-luvulla Eerikkilän urheiluopisto osti läheisen Hämeen luontokes-kuksen.	 Pitäjänkartta vuodelta 1922 Vanha päärakennus Saunarakennus Ruostejärven rannas-sa Jalkapallostadion

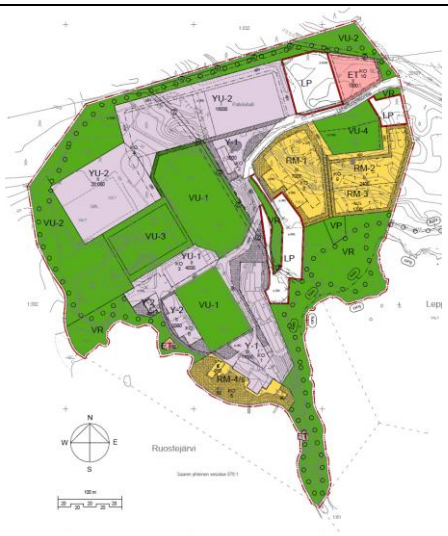
Mika Mäkelä
puh 040 657 8077

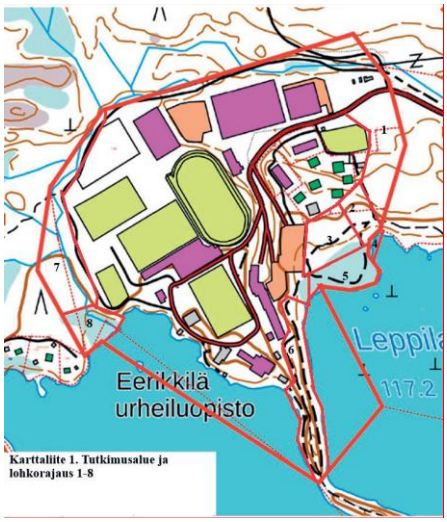
OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Tammelan kunta Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 03 41201

Hakija / Suunnittelutehtävä ja tavoite	Eerikkilän asemakaavan päivittämistarve on noussut esiin Eerikkilän edustajien ja Tammelan kunnan välisissä keskusteluissa, joissa on todettu tarve ajantasaistaa Eerikkilän asemakaavaa alueen nykyisiä ja tulevia toiminnallisia tarpeita vastaavaksi. Kaavan päivittämisen on arvioitu tukevan alueen kehittämistä ja selkeyttävän maankäytön ohjausta. Uudistettavassa asemakaavassa on tarkoitus korjata myös voimassa olevaan asemakaavaan nähden poikkeusluvin toteutuneet rakennukset ja rakennelmat. Lisäksi tehdään uusia varauksia kehittyvän urheilupaikkojen ja majoituksen tarpeisiin.	 Uusia majoitusrakennuksia
Kaavan lähtökohdat Maakuntakaava	Kaavoitusta ohjaavat urheiluopiston omat suunnitelmat sekä Kanta-Hämeen maakuntakaava sekä alueelle tehdyt selvitykset ja voimassa oleva Ruostejärven itäosan osayleiskaava. Oma vaikutuksensa on myös valtakunnallisesti merkittävällä Hämeen Härkätiellä ja tietä reunustavalla kulttuurimaisema-alueella. Kaavarajauksen alueella ei kuitenkaan varsinaisia muinaisjäännöksiä ole löytynyt. Kanta-Hämeen maakuntakaavassa (2021) alue on merkitty osin matkailupalvelujen alueeksi RM, osin virkistys, retkeily tai ulkoilualueeksi (V). Alue kuuluu kokonaisuudessaan luontomatkailun kehittämisalueeseen. Alueen halki kulkee myös sekä ulkoilu- että hevosulkoilureitti. Asemakaava-alue on käytännössä kokonaisuudessaan pohjavesialueella ja Eerikkilässä on kaavaan merkitty vedenottamo. Myös Härkätien maakunnallisesti merkittävä maisema-alue sivuaa kaava-aluetta. Valmisteilla olevassa 1. vaihemaakuntakaavassa keskitytään puhtaan siirtymän, kestävä liikkumisen ja kulttuuriympäristön aihealueisiin. Kaava-alueelle kohdistuu tieliikenteen yhteystarve (punainen katkoviiva).	 Ote Kanta-Hämeen maakuntakaavasta Kanta-Hämeen 1.vaihemaakuntakaavan luonnos 15.12.2025
Osayleiskaava	Alueella on voimassa Ruostejärven itäosan osayleiskaava, joka on saanut lainvoiman 3.7.2014. Osayleiskaavassa alueelle on osoitettu urheiluopiston ja siihen liittyvän toiminnan mahdollistamiseen liittyviä määräyksiä. Näitä ovat palvelujen ja hallinnon alue (P ja PU), matkailupalvelujen alue (RM-1 ja RM-2), lähivirkistysalue (VL), retkeily- ja ulkoilualue (VR), urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU), pysäköintialue (LP), erityisalue (E) ja virkistyksen kannalta erittäin tärkeä vesialue (Wv). Alueelle on merkitty myös uimaranta, venesatama/venevalkama, ulkoilureitti, kevyen liikenteen reitti. Lisäksi alueelle tai sen rakennuksiin kohdistuu suojelumerkintöjä (/s, sr, sa/s). Osa alueesta on maisemallisesti arvokasta (ma-2) ja luonnon monimuotoisuuden tai maiseman kannalta erityisen tärkeä (luo-1). Osalle alueelle on annettu määräys rakentamisen edellyttävän asemakaavan laatimista (ak).	 Ruostejärven itäosan osayleiskaava
Asemakaava	Alueelle on voimassa Eerikkilän asemakaava, joka on saanut lainvoiman 2015. Aluevarausten osalta alue on kaavassa merkitty yleisten rakennusten korttelialueiksi (Y-	

Mika Mäkelä
puh 040 657 8077

	1 ja Y-2), urheiluhallien korttelialueiksi (YU-1 ja YU-2) sekä matkailu- ja majoitusrakennusten korttelialueiksi (RM-1 ja RM-2, RM-3, RM-4/s). Alueelle sijoittuu myös urheilukentille tai urheiluvirkistykseen tarkoitettuja alueita (VU-1, VU-2, VU-3 VU-4) sekä yhdyskuntatekniikan alue (ET). Näiden lisäksi alueella on lähivirkistysalue (VL) ja puistoalue (VP) sekä yleinen pysäköintialue (LP). Näiden lisäksi annettu mm. määräyksiä ulkoilureiteistä, rakennusaloista, rakennussuojelusta, istutettavista alueista, maanalaisesta johtokujasta, ajoyhteyksistä sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeästä alueesta (luo).	 Voimassa oleva Eerikkilän asemakaava
Maanomistus tilanne	Alue on Eerikkilän urheiluopiston omistuksessa. Kaavatyössä otetaan huomioon Eerikkilän toimintojen mahdollinen laajentuminen alueen länsipuolelle, mikäli maa-alueen käytöstä päästään sopimukseen nykyisen omistajan kanssa.	
Vaikutusalue	Vaikutuksia tullaan arvioimaan koko siltä alueelta, johon kaavan katsotaan merkittävästi vaikuttavan. Pääosin vaikutukset tulevat kohdistumaan suunnittelualueeseen ja sen läheisyyteen. Vaikutusten arvioinnin tavoitteena on tuottaa vaikutuksia koskevaa tietoa suunnittelun, osallistumisen ja päätöksenteon tueksi. Suunnitteluprosessin aikana vaikutuksia arvioidaan luonnos- ja ehdotusvaiheessa. Arvioinnit tehdään seuraavan rakenteen mukaan. VAIKUTUKSET YHDYSKUNTARAKENTEESEEN • asutuksen ja työpaikkojen sijoittuminen • yhdyskuntarakenteen toimivuus sekä eheys tai hajaannus VAIKUTUKSET LIIKENTEESEEN • Moottoriajoneuvoliikenteen järjestäminen • Eri liikennemuodot • liikenneturvallisuus VAIKUTUKSET IHMISTEN ELINOLOIHIN JA YMPÄRISTÖÖN • Sosiaaliset vaikutukset: turvallisuuteen, viihtyisyyteen, sosiaaliseen toimivuuteen, arjen sujuvuuteen ja sosiaaliseen tasa-arvoisuuteen • Terveysvaikutukset VAIKUTUKSET MAISEMAAN, KYLÄKUVAAN JA KULTTUURIPERINTÖÖN • Kulttuurimaisema • Maisema- ja ranta-alueet • Rakennusperintö • Uuden rakentamisen sopeutuminen ympäristöön VAIKUTUKSET LUONTOON JA LUONNONVAROIHIN • Maa- ja kallioperä, vesi, ilma ja ilmasto • Kasvi- ja eläinlajit sekä luonnon monimuotoisuus • Luonnonvarat • Pohjavedet • Natura-alueet	 Joukkoliikenteen pysäkki valtatien 2 varrella Alueen lämpölaitos

Tehdyt selitykset	VAIKUTUKSET ELINKEINOELÄMÄÄN • Yritysten toimintaedellytykset (sisältää maatilayritykset) • Työllisyys • Kaupalliset vaikutukset VAIKUTUKSET YHDYSKUNTA- JA ENERGIATALOUTEEN • Kunnallistekniikka, palvelujen toteuttaminen ja ylläpito • Energian kulutus Tammelan Eerikkilän asemakaavan muutosalueen luontoarvojen perusselvitys 2026. Suomen luontotieto oy, inventoijana FM Jyrki Matikainen Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA) 2021, Suomen ympäristökeskus Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2019, Hämeen liitto Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2016, Hämeen liitto Forssan seudun pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2017, FCG. Sito Oy Seija Väre: Eerikkilän asemakaavan luontoselvitys 2012 Sito Oy Seija Väre: *Ruostejärven itäosan osayleiskaavan liito-oravaselvitys* 2010 Tammelan kunta Miika Tuki: *Ruostejärven itäosan rakennuskannan inventointi 2010* VORSKI-hankkeen rakennetun kulttuuriympäristön inventointeja Tammelassa, 2007-2008. Johanna Enqvist: *Arkeologiset inventoinnit Tammelassa 2005*. Museovirasto Petro Pesonen: *Arkeologiset inventoinnit Tammelassa 2006*. Museovirasto *Lounais-Hämeen ja Rengon muinaisjäännökset*, Hämeen liiton julkaisu V:88, toim Minna Seppänen, Hämeenlinna 2008 *Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-aluetyöryhmän mietintö*. Osa 2, 1993. *Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt,* 2009. Museovirasto. *Rakennettu Häme*, 2003. Hämeen liitto. Somerpalo, Sirpa & Luppi, Päivi, 2003. *Hämeen maakunnallinen maisemaselvitys.* Hämeen liitto, Hämeen ympäristökeskus, Hämeen ammattikorkeakoulu. Hämeen liiton julkaisu II:190	 Asemakaavan luontoselvityksen (2026) liitekartta

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Tammelan kunta Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 03 41201

Tehtävät selvitykset Osalliset	Päivitetty rakennusinventointi Osallisia tiedotetaan yleisötilaisuuksista, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kaavaluonnoksesta ja kaavaehdotuksesta sekä kaavan hyväksymisestä ja voimaantulosta, kunnan kotisivuilla ja ilmoitustaululla sekä ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille kirjeitse. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaluonnokset ja kaavaehdotukset selostuksineen asetetaan nähtäville OAS:n mukaan kunnantalolle ja kunnan kotisivuille internetissä. Osallisia ovat kaikki, joiden toimintaan kaava vaikuttaa: Maanomistajat - Eerikkilän urheiluopisto - Virkistysalueen omistavat kunnat: (Forssa, Jokioinen, Loppi, Tammela, Ypäjä) Yksityiset / yritykset - asukkaat ja alueella työssä käyvät - alueen yrittäjät - muut alueella toimivat yritykset (sähköyhtiöt, puhelinyhtiöt, jätehuoltoyhtiöt) - alueella tai siihen liittyen toimivat yhdistykset tai vastaavat (esim. Ruostejärven suojeluyhdistys, Letkun Ruostejärven osakaskunta) - naapurit - kuntalaiset Viranomaiset - Lupa- ja valvontavirasto (ympäristö) - Sisä-Suomen elinvoimakeskus (liikenne) - Hämeen liitto - Hämeenlinnan kaupunginmuseon kulttuuriympäristöyksikkö - Kanta-Hämeen aluepelastuslaitos (Oma Häme) Tammelan kunta - ympäristölautakunta - tekninen lautakunta - sivistyslautakunta	
Käsittely-aikataulu	2026-2027	
Valmisteli-ja	Mika Mäkelä, kaavasuunnittelija Tammelan kunta	
Päiväys ja allekirjoitus	Tammelassa 5.11.2026 Mika Mäkelä, filosofian tohtori	

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Tammelan kunta Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 03 41201

Palaute	Mielipiteet voi toimittaa osoitteeseen: Tammelan kunta Kunnanhallitus Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela	Yhteyshenkilö: Mika Mäkelä Kaavasuunnittelija Tammelan kunta 31300 Tammela puh 040 657 8077 mika.makela@tammela.fi

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Tammelan kunta Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 03 41201

Tavoitteellinen aikataulu	kevät 2026	syksy 2026	talvi 2027	kevät 2027	kesä 2027
1. Ympäristölautakunnan kaavoituspäätös 15.4.2026 § 12	**2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma** nähtävillä 30 vrk	**3. Kaavaluonnos** nähtävillä 30 vrk	**4. Kaavaehdotus** nähtävillä 30 vrk	**5. Hyväksymispäätös**	**Voimaantulo**

Osallistumismahdollisuudet >>

Osalliset	Kunta tiedottaa vireille tulosta, tavoitteista keskusteleminen	Tilaisuus mielipiteen vapaamuotoisempaan esittämiseen kaavaa valmisteltaessa	Mahdollisuus tehdä kirjallinen muistutus > kunta antaa virallisen vastineen	Ilmoitus muistuttajille / kirjallisesti pyytäneille > valitusoikeus hallinto-oikeuteen	kuulutus
Lupa- ja valvontavirasto	lausunnolle / neuvottelu tarv.	lausunnolle/ neuvottelu tarvittessa	lausunnolle/ neuvottelu tarv.	oikaisukehoitusmahd.	tiedoksi
Sisä-Suomen elinvoimakeskus	”	”	lausunnolle/neuvottelu tarv.	oikaisukehoitusmahd	”
Hämeenlinnan kaupunginmuseo	”	”	lausunnolle/neuvottelu tarv.	tiedoksi	”
Hämeen liitto	”	”	lausunnolle/neuvottelu tarv.	tiedoksi	”
Ympäristölautakunta	asettaa nähtäville	asettaa nähtäville	asettaa nähtäville	hyväksyy	
Tekninen lautakunta	lausunnolle / neuvottelu / kokous	lausunnolle / kokous	lausunnolle / kokous	tiedoksi	tiedoksi
Sivistyslautakunta	lausunnolle / neuvottelu / kokous	lausunnolle / kokous	lausunnolle / kokous	tiedoksi	tiedoksi
Aluepelastuslaitos	Tiedoksi kirje / lausunnolle	lausunnolle	lausunnolle	tiedoksi	tiedoksi
Lounea Oy					
Elenia Oy	”	”	”	tiedoksi	tiedoksi
Kanta-Hämeen aluepelastuslaitos (Oma Häme)	”	”	”	tiedoksi	tiedoksi

Kuntalaiset ja yhteisöt >	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu)	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu, paikallislehti)	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu)	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu / kirje > Valitusoikeus hallinto-oikeudelle 30 vrk	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu)
Omistajat, vuokranhaltijat >	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu)	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu, paikallislehti)	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu)	”	”
Naapurit >	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu)	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu, paikallislehti)	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu)	”	”
Muut kuntalaiset >	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu)	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu, paikallislehti)	kuulutus (kunnan kotisivut, ilmoitustaulu)	”	”

Toteutunut aikataulu >>	Kuulutus 24.4.2026 Nähtävillä 24.4.-1.6.2026	Kuulutus xx Nähtävillä xx	Kuulutus xx Nähtävillä xx	Kuulutus xx Nähtävillä xx	

päiv. 5.11.2026, Mika Mäkelä

Mika Mäkelä
puh 040 657 8077

Suomen Luontotieto Oy

TAMMELAN EERIKKILÄN ASEMA-KAAVAN MUUTOSALUEEN LUONTO-ARVOJEN PERUSSELVITYS 2026

Lohkon 6 moreeniharjannetta

Suomen Luontotieto Oy 18/2026
Jyrki Matikainen

Sisältö

1. Johdanto 3
2. Aineisto ja menetelmät 3
3. Tutkimusalue 3
4. Tulokset 3
4.1 Alueen kasvillisuus ja luontotyypit 3
4.2 Liito-oravaselvitys 9
4.2.1 Johdanto 9
4.2.2 Aineisto ja menetelmät 9
4.2.3 Tulokset 9
4.3 Pesimälinnustoselvitys 10
4.3.1 Aineisto ja käytetty menetelmä 10
4.3.2 Tulokset 11
4.4 Viitasammakkoselvitys 12
4.4.1. Viitasammakko ja lajin ekologian yleispiirteet 12
4.4.3 Lajin uhanalaisuus 13
4.4.4 Aineisto ja käytetty menetelmä 14
4.4.5 Tulokset 14
4.5 Lepakkoselvitys 14
4.5.1 Perustietoa Suomen lepakoista 14
4.5.2 Aineisto ja käytetty menetelmä 15
4.5.3 Tulokset 15
5. Yhteenveto 16
6. Lähteet ja kirjallisuus 17
7. Liitteet 18

1. Johdanto

Tammelan kunta tilasi keväällä 2026 Suomen Luontotieto Oy:ltä luontoarvojen perusselvityksen Tammelan Eerikkilän urheiluopiston asemakaavan laajennusalueelta. Selvitys kuuluu hankkeen ympäristösuunnitteluun ja ympäristövaikutuksiin liittyviin perusselvityksiin. Tehtävän yhteyshenkilönä on tilaajan puolella toiminut Mika Mäkelä ja Suomen Luontotieto Oy:ssä Jyrki Matikainen.

2. Aineisto ja menetelmät

Tutkimusalueelta (karttaliite 1) selvitettiin Luonnonsuojelulain tarkoittamat suojeltavat luontotyypit (Luonnonsuojelulaki 2023/9/64§), Metsälain tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt (1996/1093, 10§) ja Vesilain (Vesilaki 587/2011, 2 luvun 11 § ja 3 luvun 2 §) suojelemat pienvesikohteet, kuten lähteet ja purot. Selvitys sisälsi myös uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppejä (Kontula ym. 2018) koskevan tarkastelun.

Alueelta tehtiin jätöshavainnointiin perustuva liito-oravaselvitys sekä kutuaikainen viitasammakkoselvitys. Alueen pesimälinnusto selvitettiin kahden käyntikerran kartoituslaskentamenetelmää käyttäen. Linnustoselvityksessä alueelta etsittiin erityisesti Lintudirektiivin liitteen I lajeja, sekä kansallisessa uhanalaisluokituksessa (Hyvärinen ym.2019) mainittuja lintulajeja. Selvityksessä inventoitiin myös Leppilammella ja Ruostejärvellä pesivät vesilinnut ja kahlaajat, mikäli niiden reviirit ulottuivat asemakaavan reuna-alueelle. Alueelta tehtiin kevyt, yhteen käyntikertaan perustuva lepakkoselvitys detektorihavainnointimenetelmällä.

Esiselvitysvaiheessa selvitettiin kaikki alueelta julkaistu luontotieto. Lajitietokeskuksen ylläpitämässä laji.fi tietokannassa on alueelta julkaistuja havaintoja erityisesti linnustosta ja hyönteisistä, mutta erityisen uhanalaisesta tai vaateliaasta lajistosta ei alueelta ole julkaistu havaintoja. Metsäkeskuksen rajaamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä ei kaava-alueella tai sen lähiympäristössä ole.

Selvityksen maastotöistä vastasi ja raportin kirjoitti FM, biologi Jyrki Matikainen Suomen Luontotieto Oy:stä. Maastotöissä avusti Heidi Alho. Raportin taittoi Eija Rauhala. Tilaaja toimitti selvityksessä käytetyn karttamateriaalin ja tausta-aineiston.

3.Tutkimusalue

Tutkimusalue (karttaliite 1) käsittää urheiluopiston rakennettua aluetta ympäröiviä rakentamattomia alueita. Kaikkia alueita on harjukannasta ja rantaviivaa lukuun ottamatta hoidettu talousmetsinä ja osaa näistä metsäkuvioista voi pitää puistometsinä. Metsäkuviolla kulkee ulkoilureittejä, kuten myös rantaviivan tuntumassa. Luonnontilaista aluetta ei alueella pientä puron osaa ja rantaluhtaa lukuun ottamatta ole.

4. Tulokset

4.1 Alueen kasvillisuus ja luontotyypit

Lohko 1

Alueen koillisosassa jää kaava-alueen rajan ja tenniskenttien ja rakennusten väliin rakentamaton talousmetsänä hoidettu metsäkuvio. Puusto on mäntyvaltaista (Pinus sylvestris), mutta lohkon pohjoisreunassa kasvaa myös kuusia (Picea abies). Alue on harvennettu joitakin vuosia sitten. Pensaskerros on niukka ja se koostuu puiden taimista ja muutamista katajista (Juniperus communis). Metsätyyppi on alueella mustikkatyypin ja oravanmarjatyypin sekatyyppiä ja aluskasvillisuuden valtalajiston muodostavat mustikka (Vaccinium myrtillus), oravanmarja

(Mainthemum bifolium), metsälauha (Deschampisia flexuosa) ja metsäkastikka (Calamagrostis arundinacea). Lohkon eteläreunalla on muutama pieni kielokasvusto (Convallaria majalis). Tenniskenttään ja rakennuksiin rajautuvalla reunustalla kasvaa kulttuurilajistoa, kuten pujoa (Artemisia vulgaris), siankärsämöä (Achillea millefolium) ja leskenlehteä (Tussilago farfara). Lahopuuta ei alueella ole.

Lohkon 1 männikköä

Lohko 2

Hyvin harvaksi harvennettu sekametsäkuvio, jossa puustoon kuuluu kookkaita rauduskoivuja (Betula pendula), kuusia ja muutamia haapoja (Populus tremula). Pensaskerroksessa kasvaa runsaasti pihlajaa (Sorbus aucuparia) ja myös männyn taimia. Metsätyyppi on alueella mustikkatyypin kangasta ja valtalaina kasvaa mustikka. Alueen kuivemmassa ylärinteessä on pieniä kielokasvustoja. Puistomaiseksi hakatulla alueella näkyy paikoin hakkuiden jälkeinen kasvillisuuden pioneerivaikutus maitohorsmakasvustoina (Ebilobium angustifolium). Lahopuuta ei alueella ole. Alue on luokiteltavissa puistometsäksi.

Lohko 3

Rakennuksiin ja paikoitusalueeseen rajautuva alue on avohakattu joitakin vuosia sitten, ja nyt alueella kasvaa tiheä koivutaimikko. Alueelle on jätetty säästöpuiksi rauduskoivuja sekä yksi haapa. Aluskasvillisuus on alueella heinävaltaista ja valtalajisto muodostuu kastikoista ja maitohorsmasta. Nykyisellään lohkon luontoarvot ovat niukat.

Lohko 4

Aivan kaava alueen rajalla on pieni lahti, jonka pohjukassa on kapea kaistale rehevää rantaluhtaa. Luhdan harva puusto koostuu muutamasta pienestä tervalepästä ja hieskoivusta (Betula pubescens). Rannassa kasvaa noin 10 metrin levyinen harva järviruokoreunus (Phragmites australis) jonka sisäpuolella on kapea sarareunus. Sarareunuksen lajistoon kuuluu jouhisara (Carex lasiocarpa), pullosara (Carex rostrata) sekä jokapaikansara (Carex nigra). Luhdan sisämaanpuoleisella reunalla valtalajina kasvaa suopursu (Rhododendron tomentosum). Alueella kasvaa myös hillaa (Rubus chamaemorus) ja tupasvillaa (Eriophorum vaginatum). Osa luhdasta sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella.

Rantaluhta on Metsälain 10 § mukainen erityisen tärkeä elinympäristö.

Lohkon 2 harvaa metsää

Lohkon 3 tiheää koivu-taimikkoa

Lohkon 4 kapea rantaluhta

Lohko 5

Rantaluhta vaihettuu sisämaan puolella rantasuoksi ja turvekankaaksi, joka ulottuu rantaa kiertävän ulkoilupolun pohjoispuolelle. Alueella kasvaa harva, varttunut männikkö. Aluskasvillisuuden valtalajina kasvaa suopursu, joka muodostaa alueelle laajan kasvuston. Suopursun seassa kasvaa juolukkaa (Vaccinium uliginosum), variksenmarjaa (Empetrum nigrum) ja myös mustikkaa. Turvekerros on alueella ohut ja alue on selkeästi kuivumassa. Suotyypiltään kohde on isovarpurämettä.

Isovarpuräme luontotyyppi on Etelä-Suomessa luokiteltu vaarantuneeksi (VU) luontotyypiksi.

Lohko 6

Kaava-alueeseen kuuluva Leppilammen ja Ruostejärven erottava kapea moreeniharjanne on korkeimmillaan lähellä urheiluopiston rakennuksia. Harjanne on harvapuustoinen ja alueella

Suopursukasvustoa lohkon 5 isovarpurämelaikulla

Lohkon 6 alueella on kulunut paahderinne

kasvaa kookkaita mäntyjä. Alue on hyvin kulunut ja harjanteen kumpaakin reunaa pitkin kulkee leveä ulkoilureitti ja myös harjanteen päällä kulkee polku. Metsätyyppi on alueella karua puolukka/kanervatyypin kangasta ja aluskasvillisuuden valtalajiston muodostavat puolukka (Vaccinium vitis-idaea), kanerva, metsälauha ja paikoin myös variksenmarja. Polkujen varsilla kasvillisuus on kuitenkin kulttuurivaikutteista. Alueen keskivaiheilla on itään päin viettävä paahderinne, joka muun moreeniharjanteen tapaan on hieman kulunut. Alueella on yksi hieman laajempi sianpuolukkakasvusto (Arctostaphylos uva-ursi), mutta muuten varsinaisia paahderinteen kasvilajeja ei alueella kasva muutama sormisaraa (Carex digitata) lukuun ottamatta.

Uuteen luonnonsuojelulakiin (LSL 64 §) sisältyy yhtenä suojelluista luontotyypeistä harjumetsien valorinteet, jotka ovat ”harjumuodostumien kaakko-länsi-suuntaisia vähäpuustoisia rinteitä, joiden kaltevuus on vähintään 5 % ja joiden sijainti mahdollistaa edustavan valorinteen paahdeympäristön kehittymisen.”. Alueella sijaitseva paahderinne on pienialainen ja se sijaitsee vilkkaasti käytetyn ulkoilureitin varrella. Kohde on kasvilajistoltaan niukkalajinen ja alueella näkyy kulumisen merkkejä. Kohde ei täyttäne suojeltavan luontotyypin kriteereitä.

Lohko 7

Alueen länsiosassa on laaja, juuri taimivaiheen ylittänyt sekametsäkuvio. Puusto koostuu alueelle istutetuista kuusista, rauduskoivuista ja männyistä. Puusto on korkeudeltaan 5-6 metristä. Alueella on tehty ensiharvennus, mutta silti puusto on alueella paikoin hyvin tiheää. Alueelle on jätetty ylispuiksi muutamia rauduskoivuja ja yksi kookkaampi haapa. Kantojen perusteella alueella on ollut aiemmin järeä kuusikko. Metsätyyppi lienee alueella ollut oravanmarjatyypin kangasta tai lehtomaista kangasta. Maapohja on alueella hyvin rehevää ja tällä hetkellä aluskasvillisuus on pioneerilajien, kuten korpikastikan (Calamagrostis phragmitoides) ja vadelman dominoimaa. Paikoitellen alueella kasvaa myös hieman runsaammin metsäalvejuurta. Kevätlajeista paikalla kasvaa muutamin kohdin valkovuokkoa (Anemone nemorosa). Alueella kulkevan kaivetun ja suoristetun metsäojan varrella kasvaa muutamin kohdin hiirenporrasta (Athyrium filix-femina) ja ojan varressa esiintyy myös korpipaatsamaa (Rhamnus frangula). Lahopuuta on alueella hakkuutähteiden muodossa.

Lohkon 7 rehevää taimikkoa

Lohko 8

Rantaan rajautuva alueella kasvaa nuori sekametsäkuvio, jossa puusto muodostuu kuusista, rauduskoivuista, hieskoivuista (Betula pubescens) ja muutamista tervalepistä. Maapohja on alueella kosteaa ja aluskasvillisuus on heinävaltaista. Valtalajina kasvaa korpikastikka ja alueella kasvaa myös runsaana metsänalvejuuri (Dryopteris carthusiana). Alueella on jonkin verran lahoavaa pienpuustoa ja muutama kookkaampi lahopuukoivu.

Lohkon alueella Ruostejärveen laskee puro, joka lohkon alueella vaikuttaa luonnontilaiselta, vaikka yläjuoksultaan puro on suoristettu ja perattu metsäoja. Puron varressa kasvaa hieman runsaammin hiirenporrasta.

Puron varsi on lohkon alueella Metsälain 10 § mukainen erityisen tärkeä elinympäristö ja se on jätetty metsänkäsittelytoimien ulkopuolelle.

Lohkon 8 puronvartta kevätasussa

Lohkon 8 sekametsää

4.2 Liito-oravaselvitys

4.2.1 Johdanto

Liito-orava (Pteromys volans) kuuluu EU:n Luontodirektiivin liitteen IV lajeihin ja on siten erityisesti suojeltu laji koko EU:n alueella. Kansallisessa uhanalaisluokituksessa (Hyvärinen ym. 2019) laji kuuluu luokkaan vaarantuneet (VU). Suomen liito-oravapopulaation kokoa on vaikea tarkasti selvittää, mutta seurantatutkimusten perusteella laji näyttää taantuneen viimeisen vuosikymmenen aikana jopa 30 %. Liito-oravan suojelustatus on vahva, sillä Luontodirektiivin 12 artiklan I kohta edellyttää, että lajin lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei hävitetä eikä heikennetä. Alueellinen ympäristökeskus voi kuitenkin myöntää poikkeusluvan, mikäli lajin suojelutaso säilyy suotuisana.

4.2.2 Aineisto ja menetelmät

Tutkimusalueelta tehty liito-oravaselvitys toteutettiin jätöshavainnointimenetelmää käyttäen. Inventoinnissa liito-oravan keltaisia jätöksiä haettiin lajin mahdollisten oleskelu- ja ruokailupuiden tyviltä ja oksien alta 21.4.2026 tehdyllä maastokäynnillä. Talvijätösten havaitsemiseen olosuhteet olivat hyvät, sillä kasvukausi ei ollut vielä alkanut ja puiden tyvet olivat hyvin havainnoitavissa. Jätöshavaintojen lisäksi alueelta etsittiin mahdollisia pesä- ja päivälepokoloja. Alueelta tutkittiin suurikokoisempien puiden tyvet liito-oravan jätösten löytämiseksi. Talvijätösten lisäksi inventointialueelta haettiin liito-oravan jättämiä virtsamerkkejä, jotka värjäävät erityisesti haapojen epifyyttisammaleet keltaisiksi ja tuoksuvat voimakkaasti läheltä nuuhkaistessa. Lisäksi alueelta etsittiin liito-oravan jättämiä syönnöksiä ja muita ruokailujälkiä. Lajin suosimien ruokailupuiden alta löytyy silmuja ja oksankärkiä ja kesäaikana myös pureskeltuja lehtiä, joita kertyy joskus runsaastikin puiden alle. Aivan alueen lähistöllä ei sijaitse tunnettuja liito-oravan elinpiirejä, mutta Ruostejärven eteläpuolelta on julkaistuja liito-oravahavaintoja mm. vanhan kesäsiirtolan alueelta.

4.2.3 Tulokset

Alueelta ei löytynyt merkkejä liito-oravan esiintymisestä, ja alueella on hyvin niukasti lajille sopivaa elinympäristöä. Alueelta puuttuvat täysin lajin suosimat varttuneet kuusi-haapavaltaiset sekametsäkuviot. Alueen länsiosan laajin metsäkuvio on kapeaa rantametsäkaistaletta lukuun ottamatta taimikkoa, jossa liito-oravat eivät viihdy.

Alueella ei havaittu liito-oravan jätöksiä

4.3 Pesimälinnustoselvitys

4.3.1 Aineisto ja käytetty menetelmä

Tutkimusalueen pesimälinnusto selvitettiin kartoituslaskentamenetelmää (Koskimies 1988) käyttäen. Laskenta tehtiin kahteen kertaan. Ensimmäinen laskentakerta tehtiin11.5, jolloin laskettiin myös alueen vesilinnut. Toinen laskentakierros tehtiin 9.6. Alueen rakentamattomat alueet ja ranta-alue käveltiin systemaattisesti läpi kuunnellen ja havainnoiden. Laskenta suoritettiin aamulla klo 4.00–6.30 välisenä aikana. Erityishuomio kiinnitettiin Lintudirektiivin liitteen I lajeihin sekä kansallisessa uhanalaisluokituksessa mainittuihin lintulajeihin, eikä peruslinnustoa laskettu. Tuloksiin huomioitiin heinäkuun kasvillisuusuusselvityksen aikana alueelta löytyneet maastopoikueet.

Linnuston laskentamenetelmistä kartoituslaskenta on tarkin, mutta samalla työläin, mikäli laskentakertoja on useampi kuin yksi. Kartoituslaskentamenetelmää käytetään yleisesti maalinnuston selvitys- ja seurantamenetelmänä ja menetelmänä se on hyvin yksinkertainen ja helposti toteutettavissa. Kartoituslaskentamenetelmä perustuu tavallisesti useaan käyntikertaan tutkimusalueella. Kuten muutkin pesimälinnustoon kohdistuvat laskentamenetelmät sen pohjana on lintujen reviirikäyttäytyminen. Kullakin käyntikerralla merkitään kartalle kaikki pesivää paria osoittavat havainnot. Useimmiten havainto on laulava koiras, mutta myös pesät, juuri pesästä lähteneet maastopoikaset sekä varoittelevat naaraat ovat pesivää paria osoittavia havaintoja. Havainnot merkitään käyntikartalle, jonka tulisi olla mahdollisimman tarkka. Käytännössä peitepiirros, johon voi merkitä omia karttamerkkejä, on usein paras vaihtoehto. Kartoitus on hidas, mutta hyvin tehokas laskentamenetelmä. Kahden laskentakerran menetelmällä ei välttämättä havaita kaikkia alueella esiintyviä lintuja, niiden satunnaisen liikkumisen sekä muuttuvien ympäristöolosuhteiden vaikutusten takia. Kartoituslaskentamenetelmällä yhdellä käyntikerralla havaitaan metsämaastossa noin 60 % pesimälinnuista, mutta avomaastossa havaintotehokkuus voi olla jopa yli 90 %. Harvakasvuisissa metsissä yhdellä käyntikerralla voidaan olosuhteiden ollessa suotuisat havaita lähes kaikki alueella pesivät lintuparit, mikäli laskennan ajoitus osuu oikeaan aikaan (mm. Koskimies ja Väisänen 1988). Kattavamman ja yksityiskohtaisemman tiedon saamiseksi tulisi peitteisessä maastossa laskentakertoja olla mielellään enemmän kuin kaksi. Selvityksessä tutkimusalueen rajalla laulaneet/havaitut linnut luettiin mukaan pesimälinnustoon.

Kuikka pesi Leppilammella

4.3.2 Tulokset

Alueella havaitut Lintudirektiivin (Council Directive 79/409/ETY) liitteen I pesimälajit

Kuikka (Gavia arctica) 1-2 paria

Kuikkia havaittiin sekä Leppilammella että Ruostejärven alueella. Laji saattoi pesiä Leppilammen keskellä sijaitsevassa pienessä saaressa. Asemakaavaan kuuluvat ranta-alueet ovat liian rauhattomia lajin pesäpaikaksi.

Laulujoutsen (Cygnus cygnus) 1 pari

Leppilammella havaittiin jokaisella käyntikerralla laulujoutsenpari, mutta poikasia ei parilla havaittu. Asemakaavaan kuuluvat ranta-alueet ovat liian rauhattomia lajin pesäpaikaksi.

Pyy (Bonasa bonasia) 1 pari

Pyystä ei tehty suoria havaintoja, mutta alueen länsiosan taimikkoalueelta löytyi pyyn talvisia jätöksiä. Alueen itäpuolen metsäkuviot ovat liian rauhattomia pyyn elinympäristöksi.

Alueella pesivät /esiintyvät kansallisessa uhanalaisluokituksessa (Hyvärinen ym. 2019) mainitut lintulajit

Västäräkki (Motacilla alba) vähintään 5 paria (NT=silmälläpidettävä)

Alueella havaittiin linnustoselvityksen aikana useita västäräkkipareja ja heinäkuun kasvillisuusselvityksen yhteydessä alueen teillä, rannoilla ja pihoilla havaittiin vähintään 4 maastopoikuetta, joita emot vielä ruokkivat. Alueen rakennuksissa on runsaasti västäräkille sopivia pesäpaikkoja.

Haarapääsky (Hirundo rustica) noin 10 paria (VU=silmälläpidettävä)

Alueen rakennuksissa pesii haarapääskyjä, joiden tarkan lukumäärän selvittäminen on haastava. Noin 10 paria on arvio, joka perustuu samanaikaisesti alueen yllä lentäneiden yksilöiden määrään. Alueen rakennuksissa on runsaasti haarapääskyille sopivia pesäpaikkoja.

Lohkon 7 alueelta löytyi pyyn talvisia jätöksiä.

Alueen rakennuksissa pesii haarapääskyjä

4.4 Viitasammakkoselvitys

4.4.1. Viitasammakko ja lajin ekologian yleispiirteet

Tuntomerkit

Viitasammakko (Rana arvalis) on pienikokoinen, suurimmillaankin vain noin 5 cm mittainen teräväkuonoinen sammakko. Täysikasvuinen viitasammakko on tavallisesti noin 2 cm tavallista sammakkoa (Rana temporaria) lyhyempi. Lajin varmimmat tunnusmerkit ovat kuitenkin takajalassa. Viitasammakon räpylän ulkopuolelle jää 2,5-3 varvasluuta, kun ruskosammakolla enintään 2. Jalkapohjan sisäsyrjän metatarsaalikyhmy on kova ja kookas, vähintään puolet sisimmän varpaan pituudesta; ruskosammakolla tämä kyhmy on pehmeä ja pyöreä ja alle kolmannes varpaan pituudesta. Selkäpuoli on useimmiten harmaanruskea ja harvakseltaan tummien laikkujen kirjailema, kun taas vatsapuoli on lähes yksivärisen valkea. Selän sivuilla kulkevat ihopoimut ovat vaaleat. Keskiselässä saattaa olla vaalea pitkittäisjuova. Parhaimpiin lajituntomerkkeihin kuuluu kutuaikana koiraiden ääntely, joka muistuttaa uppoavan pullon pulputusta ja on verraten hidas voup, voup, voup... Kuoron ääni muistuttaa kaukaa erehdyttävästi teeren soidinääntä (Arnold ym. 1978).
Viitasammakko on läheistä sukua ruskosammakolle, minkä vuoksi ne jakavat samoja resursseja keskenään ja lajien elinympäristöt ovat osittain tai kokonaan päällekkäisiä. Viitasammakolla on kuitenkin tiukemmat vaatimukset elinympäristön suhteen kuin ruskosammakolla (Stoyanova & Mollov 2008). Tämä koskee erityisesti kesänviettoalueita, sillä viitasammakko suosii huomattavasti rehevämpiä ympäristöjä kuin ruskosammakko.

Levinneisyys

Viitasammakko on Itämerenalueen ja Venäjän pohjoisempien osien laji. Euroopassa eteläisimmät esiintymisalueet ovat Ranskan luoteisosissa ja Alppien pohjoispuolella. Idässä levinneisyys jatkuu aina Siperiaan saakka. Suomessa pohjoisimmat havainnot ovat Napapiirin pohjoispuolelta (Terhivuo 1993 ja laji.fi). Pohjoisessa viitasammakko on kuitenkin eteläosia harvalukuisempi, kun taas Keski-Suomessa se on paikoin jopa sammakkoa runsaslukuisempi. Erityisen runsas se on Pohjanlahden maannousemarannikon merenlahdilla. Laji voi levitä uusille alueille melko nopeastikin ja esim. Saaristomeren välisaaristoon laji on uimalla levinnyt. Nyt inventoidulla alueella lajia ei ole tavattu tai ainakaan julkaistuja havaintoja ei Lajitietokeskukseen ole ilmoitettu.

Elintavat

Viitasammakko on pääasiassa hämäräaktiivinen, hitaasti liikkuva saalistaja, mutta voi kostealla säällä liikkua myös päiväsaikaan. Nuoret yksilöt ovat huomattavan päiväaktiivisia. Viitasammakot ovat tavallisesti hidasliikkeisiä ja liikkuvat varsin pienellä alueella. Keväällä ne viihtyvät kutuvesissään, ja kun eläin on kesällä löytänyt mieluisan paikan, se liikkuu siitä ainoastaan muutaman kymmenen metrin säteellä. Jos elinpaikka on erityisen hyvä, saattaa sammakko palata samalle paikalle seuraavinakin vuosina.

Talvehtiminen

Etelä-Suomessa viitasammakko hakeutuu horrokseen syys-lokakuussa ja herää huhtikuun tienoilla. Pohjoisempana horrosaika on pidempi. Viitasammakko talvehtii maassamme ilmeisesti yksinomaan vesien pohjissa, sekä makeassa, että murtovedessä. Viitasammakko suosii talvehtimispaikkana suurempia lampia ja järviä, mutta voi talvehtia myös lähteissä ja pienissä lampareissa.

4.4.3 Lajin uhanalaisuus

Viitasammakko on rauhoitettu ja luontodirektiivin liitteen IV (a) lajina sen lisääntymispaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. (Luontodirektiivin IV-liite: yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua. Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä.) Viitasammakko on Luonnonsuojelulailla rauhoitettu.

Laji ei Suomessa kuitenkaan ole uhanalainen, vaikkakin erityisesti monet pienten kosteikoiden esiintymät ovat hävinneet mm. rakentamisen ja metsäojitusten vuoksi. Paikoin myös turvetuotanto on hävittänyt suuria viitasammakkopopulaatioita. Lounaiselta saaristoalueelta laji on monilta kohteilta nopeasti hävinnyt supikoiran leviämisen ja runsastumisen vuoksi. Erityisesti kutuaikana kosteikkosaalistukseen sopeutunut supikoira voi pienissä populaatioissa aiheuttaa merkittävää haittaa viitasammakoille.

Alueella ei tehty havaintoja viitasammakosta

4.4.4 Aineisto ja käytetty menetelmä

Kaava-alueen ranta-alueelta etsittiin kutevia viitasammakoita kuunteluhavainnoinnilla. Viitasammakoiden, kuten myös ruskosammakoiden kutuaika alkoi keväällä 2026 poikkeuksellisen varhain ja ensimmäisiä kutevia viitasammakoita havaittiin jo huhtikuun alkupuolella. Alueelle tehtiin kuuntelukäynti 21.4.2026. Kuuntelu ajoitettiin iltaan klo (18.00.00–20.30) jolloin ilman lämpötila oli korkeimmillaan ja jolloin sammakoiden kutu on tavallisesti vilkkaimmillaan. Ilman lämpötila kuuntelukäyntien aikana vaihteli +7- +13 asteen välillä.
Kaava-alueen rakentamaton ranta-alue kierrettiin ja kuunteluhavainnoinnin lisäksi etsittiin mahdollisesti jo kuteneiden sammakoiden kutua. Kumpikin järvi on kirkasvetinen ja kuturykelmät olisivat olleet helposti havainnoitavissa.

4.4.5 Tulokset

Tutkimusalueelta ei löytynyt kutevia viitasammakoita ja alueella on niukasti lajille sopivia kutupaikkoja. Ainoastaan lohkon 4 rantaluhdan alueella sekä lohkon 8 puron lasku-uoman alueella on sammakoille riittävän suojaisaa kutualuetta, johon petokalojen on hankala päästä.
Ruskosammakoita ja ruskosammakoiden kutua havaittiin lohkon 8 purouoman alueella. Alueella kuti noin 5 ruskosammakkoa ja alueella näkyi kolme kuturypästä. Ruskosammakko on alueella tavallinen laji ja sille riittää pienikin metsäojanpientare kesänviettopaikaksi. Vesiliskoja eli mantereita (Lissotriton vulgaris) ei alueella havaittu. Matelijoista alueella havaittiin kyy (Vibera berus) lohkon 7 reuna-alueella.

4.5 Lepakkoselvitys

4.5.1 Perustietoa Suomen lepakoista

Suomessa on tavattu yhteensä 13 lepakkolajia. Näistä kuuden on varmuudella todettu lisääntyvän maassamme. Yleisin ja laajimmalle levinnyt laji on pohjanlepakko (Eptesicus nilssoni), josta on tehty havaintoja Lapin pohjoisosista asti. Muita yleisesti esiintyviä lajeja ovat viiksisiippa (Myotis mystacinus), isoviiksisiippa (M. brandtii) ja vesisiippa (M. daubentonii), sekä korvayökkö (Plecotus auritus). Suomen EUROBATS-raportin mukaan viiksisiippojen levinneisyys ulottuu pohjoisille leveyspiireille 64–65 asti, korvayökön ja vesisiipan pohjoisille leveyspiireille 63–64 asti. Edullisilla paikoilla siippoja on kuitenkin tavattu jopa 66 leveysasteen pohjoispuolella (Wermundsen 2010). Muut Suomessa tavatuista lajeista esiintyvät harvinaisempina lähinnä etelärannikon tuntumassa. Puutteellisen seurannan vuoksi kaikkien lajien esiintymisalueita ei kuitenkaan toistaiseksi tunneta tarkkaan.

Suomessa esiintyvät lepakot ovat kaikki hyönteissyöjiä. Ne saalistavat öisin ja lepäävät päivän suojaisassa paikassa. Päiväpiiloiksi sopivat esimerkiksi puunkolot ja rakennukset, jotka sijaitsevat lähellä ruokailualueita. Runsaimmin lepakoita esiintyy maan eteläosan kulttuuriympäristöissä. Laajoilla metsäalueilla ne ovat harvinaisempia, etenkin kun sopivien kolopuiden määrä on metsätalouden vuoksi vähentynyt. Talven lepakot viettävät horroksessa. Ne siirtyvät syksyllä talvehtimispaikkoihin, jollaisiksi käyvät mm. kallioluolat ja rakennukset. Osa lepakoista voi muuttaa syksyllä pidempiäkin matkoja etelään talvehtimaan.

Kaikki Suomen lepakkolajit kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin lajeihin. Tämä tarkoittaa, että niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä (luonnonsuojelulaki 79 §). Kaikki lepakkolajit on myös rauhoitettu luonnonsuojelulain 70 §:n nojalla. Tämän lisäksi Suomi on allekirjoittanut lepakoiden suojelua koskevan kansainvälisen EUROBATS-sopimuksen, joka velvoittaa mm. lepakoiden talvehtimispaikkojen, päiväpiilojen ja tärkeiden ruokailualueiden säilyttämiseen.

Lepakoiden suurin uhkatekijä on soveliaiden elinympäristöjen katoaminen. Maatalousympäristöjen yksipuolistuminen ja lisääntynyt kemikaalien käyttö vähentävät saatavilla olevaa ravintoa; tiiviimpi rakentaminen ja metsätalous puolestaan päiväpiilopaikkoja. Viimeisimmässä Suomen lajien uhanalaisuusarvioinnissa ripsisiippa (M. nattereri) on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (EN) ja pikkulepakko (Pipistrellus nathusii) vaarantuneeksi (VU). Näistä ripsisiippa on myös luokiteltu luonnonsuojeluasetuksessa erityistä suojelua vaativaksi lajiksi.

4.5.2 Aineisto ja käytetty menetelmä

Alueelle tehtiin yksi maastokäynti 9.6 (klo 00.00-4.00)
Tutkimusalueella esiintyviä lepakoita selvitettiin kiertelemällä tutkimusalue ulkoilureittejä pitkin. Erityishuomio kiinnitettiin alueen ranta-alueelle, joka on tyypillistä lepakoiden saalistusaluetta, Alueella tehty lepakkoselvitys toteutettiin näköhavainnoinnilla sekä havainnoimalla lepakoiden käyttämiä kaikuluotausääniä ultraäänidetektoria käyttäen. Havainnoinnissa käytettiin Pettersson Elektronikin sekä Anabatin (Anabat Express) valmistamia detektoreita eli ultraääni-ilmaisimia, joilla lepakoiden korkeat kaikuluotausäänet muunnetaan korvin kuultaviksi. Passiivisia, äänittäviä kuuntelulaitteita ei selvityksessä käytetty.

Detektorihavainnointia tehtiin yhteensä noin neljän tunnin ajan vaihtamalla koko ajan detektorin kuuluvuusaluetta. Tunnistamattomia ääniä ei selvityksessä havaittu. Lämpötila vaihteli 13–16 asteen välillä ja yö oli tyyni. Alueelta ei ole olemassa aiempaa lepakkotietoa, eikä esim. Laji.fi tiedostoissa ole kirjattuja lepakkohavaintoja alueelta.

4.5.3 Tulokset

Yhden kuunteluyön perusteella alueen lepakkokanta todettiin kohtalaiseksi ja yön aikana tehtiin havaintoja noin 6-7 vesisiipasta ja kolmesta pohjanlepakosta. Lepakkohavainnot on esitetty karttaliitteessä 3.

Vesisiippoja alueella havaittiin Leppilammen ranta-alueella sekä lohkon 8 ranta-alueella Ruostejärven alueella. Kummankin järven ranta-alueet ovat vesisiippojen suosimaa saalistusmaastoa, sillä laji saalistaa usein aivan veden pinnalla lentäviä hyönteisiä. Lajin äänen detektorikuuluvuus on vain parikymmentä metriä, ja kaikkia matalalla saalistavia vesisiippoja ei välttämättä saatu detektorien kuuluvuusalueelle. Leppilammen alueella havaittiin myös kauempana veden päällä saalistavia lepakoita, jotka hyvin todennäköisesti olivat vesisiippoja. Pohjanlepakoista tehtiin havaintoja alueen pohjoisreunaa kiertävän ulkoilureitin varrelta sekä Leppilammen ranta-alueelta. Pohjanlepakoille tyypillisen tapaan lepakot saalistivat aukeiden reunoilla noin puiden latvojen tasalla. Havaintopaikat ovat tyypillisiä pohjanlepakoiden saalistusalueita, sillä laji suosii saalistuksessaan reunavyöhykkeitä, jossa lentävien hyönteisten määrä on usein suurimmillaan.

Levinneisyyden puolesta alueella saattaisi esiintyä myös viiksi/isoviiksisiippoja, mutta havaintoja tästä lajiparista ei kuitenkaan tehty. Lajiparin tunnistaminen äänestä lienee mahdotonta. Lajiparille on tyypillistä, että joillakin alueilla laji on jopa runsas, kun taas suuret alueet voivat olla lajiparin osalta asumattomia. Viiksisiipoille ovat tyypillisiä suuret pesimäyhdyskunnat, jotka voivat olla pitkään asuttuina. Isoviiksisiippaa pidetään metsälajina, mutta ilmeisesti tämäkin laji pesii Suomessa pääosin rakennuksissa. Vesisiippojen tavoin nämäkin siipat suosivat vesistöjen reunoja saalistusalueinaan.

Alueella havaitut lepakot pesivät todennäköisesti jossain alueen rakennuksissa. Lepakot suosivat pesäpaikkoinaan vanhempia rakennuksia, joissa on pesäpaikaksi sopivia koloja. Uusissa rakennuksissa lepakoita harvemmin tapaa niiden tiiviyden vuoksi. Tutkimusalueella ei havaittu kolopuita, joita vesisiipat käyttävät usein päivälepopaikkoinaan.

Alueen niukan lepakkolajiston ja lepakoiden vähäisen määrän vuoksi suurin osa alueesta on luokiteltavissa lepakoiden kannalta luokkaan III eli lepakoiden käyttämään muuhun alueeseen (Luokka III Eurobats, Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2023). Sen sijaan sekä Leppilammen että Ruostejärven ranta-alueet ovat lepakoiden käyttämiä merkittäviä saalistus alueita (Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti). Luontokohdeluokituksessa (Mäkelä & Salo 2023) nämä kohteet kuuluvat arvoluokkaan 2 eli erityisen tärkeät kohteet jo pelkästään lepakoiden merkittävän saalistusalueen perusteella.

5. Yhteenveto

Suunnitellulla asemakaava alueella ei ole Luonnonsuojelulain 64 § mukaisia suojeltavia luontotyyppejä. Metsäkeskuksen avoimessa paikkatietoaineistossa alueelta ei ole rajattu Metsälain 10 § mukaisia erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Lohkon 4 rantaluhta ja lohkon 8 puronvarsi ovat Metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä ja ne on huomioitava alueen metsänkäsittelytoimenpiteitä suunniteltaessa. Vesilain mukaisia suojelukohteita ei alueella ole ja alueen länsipuolitse kulkeva vesiuoma on suurelta osin kaivettu metsäoja. Lohkon 5 pienialainen isovarpuräme on Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Muita suojeltavia luontotyyppejä ei alueella esiinny ja alueen metsiä on hoidettu puistomaisina talousmetsinä. Perinnebiotooppeja ei alueella ole. Uhanalaista putkilokasvilajistoa ei alueella havaittu. Alueen tai sen lähiympäristön pesimälinnustoon kuuluu kolme Lintudirektiivin liitteen I pesimälajia, joista kuikka ja laulujoutsen pesivät Leppilammen alueella. Kansallisessa uhanalaisluokituksessa mainituista lintulajeista alueella pesivät västäräkki ja haarapääsky. Näistä haarapääsky on vaarantunut (VU) laji. Liito-oravia ei alueella esiinny, eikä alueella ole viitasammakoiden kutupaikkoja. Alueen lepakkolajistoon kuuluu pohjanlepakko ja vesisiippa, jotka kummatkin ovat elinvoimaisia lajeja. Vieraslajeista alueen teiden varsilla esiintyy lupiinia.

6. Lähteet ja kirjallisuus

Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46, 2. korj. painos, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Arnold.E.N & Burton J.A. 1978: A Field Guide to the reptiles and Amphibians of Britain and Europe.

Geologian tutkimuskeskus GTK 2018. Maaperäkartta 1:20000/1:50 000 ja kallioperäkartta 1:200 000. http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara.

Hanski, I. K., Henttonen, H., Liukko, U.-M., Meriluoto, M. & Mäkelä, A. (toim.) 2001: Liito oravan (Pteromys volans) biologia ja suojelu Suomessa. – Suomen ympäristö 459. Hanski, I. K.,

Mönkkönen, M., Reunanen, P. & Stevens, P. 2000: Ecology of the Eurasian Flying Squirrel (Pteromys volans) in Finland. – Kirjassa: Goldingay, R. & Schebe, J. (toim.), Biology of Gliding Mammals. Filander Verlag, Fürth

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luonto tyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Laaka-Lindberg, S., Anttila, S. ja Syrjänen, K. (toim.). 2009. Suomen uhanalaiset sammalet. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas. 347 s.

Lappalainen, M. 2002: Lepakot. Salaperäiset nahkasiivet. Tammi

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehtikustannus. Tapio. Hämeenlinna.

Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005: Suuri pohjolan kasvio. Tammi. Helsinki.

Mäkelä, K & Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43. 2023 2. korjattu painos.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.). 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.

Ryttäri, T. & Kettunen, T. 1997: Uhanalaiset kasvimme. – Suomen Ympäristökeskus. Kirjayhtymä Oy. Helsinki.

Ryttäri, T, Kalliovirta. M, & Lampinen.R. 2012 (toim.). Suomen uhanalaiset kasvit. Tammi, Helsinki

Sierla L., Lammi, E., Mannila, J. ja Nironen, M. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö -sarja, nro 742. Ympäristöministeriö, Helsinki 2004. 113 s.

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura -arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus.

Sito Oy Seija Väre: Eerikkilän asemakaavan luontoselvitys 2012

Sito Oy Seija Väre: Ruostejärven itäosan osayleiskaavan liito-oravaselvitys 2010

Valtion ympäristöhallinnon ympäristötietojärjestelmä.

Wermundsen, T. 2010. Bat habitat requirements – implications for land use planning. Disserta-tiones Forestales 111. University of Helsinki, Department of Forest Sciences.

www.karttapaikka.fi

www.laji.fi

7. Liitteet

Karttaliite 1. Tutkimusalue ja lohkorajaus

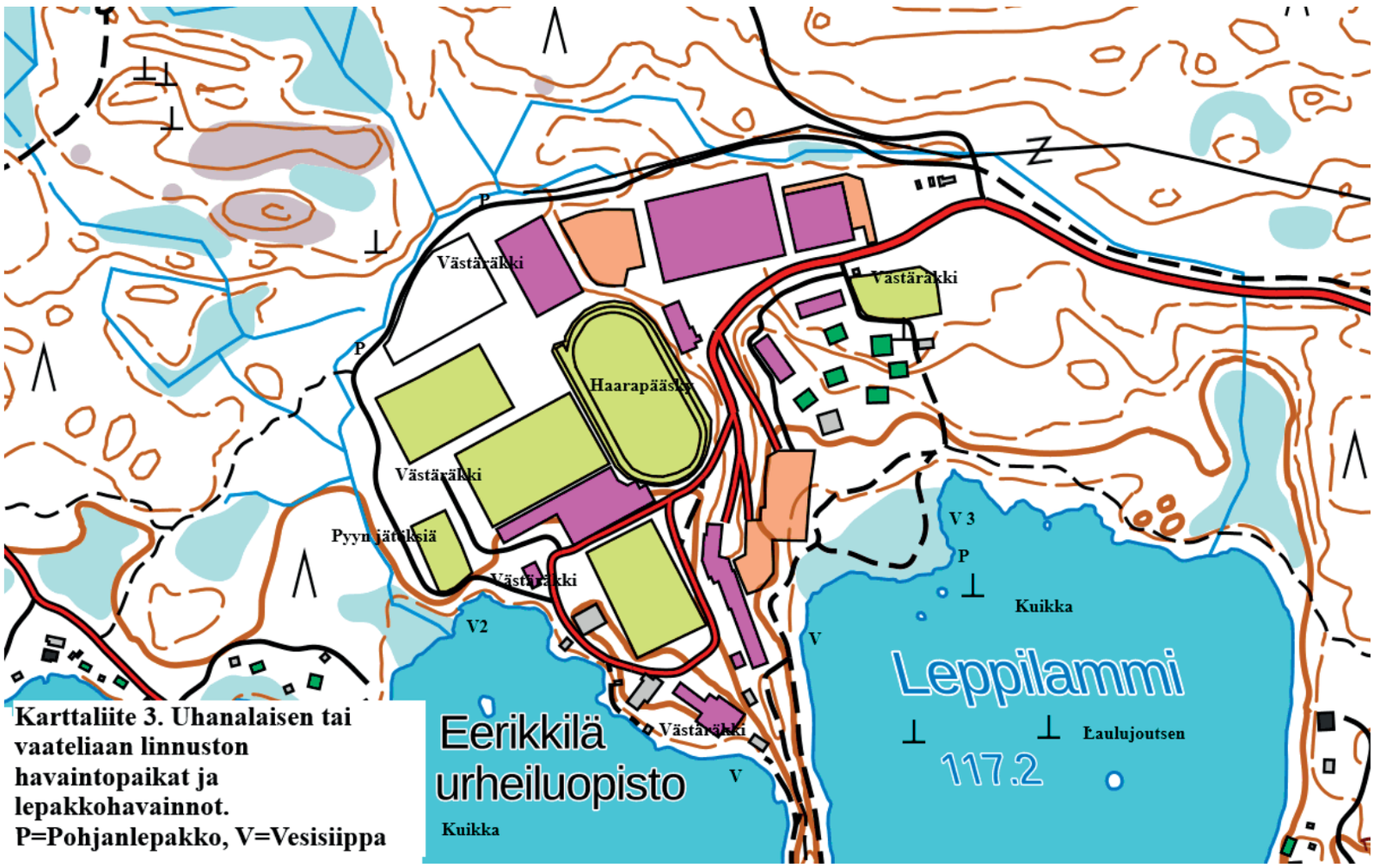

Karttaliite 1. Tutkimusalue ja lohkorajaus 1-8

Karttaliite 2. Metsälakikohteiden rajaus ja sijainti

Karttaliite 3. Uhanalaisen tai vaateliaan linnuston havaintopaikat ja lepakkohavainnot

Karttaliite 3. Uhanalaisen tai vaateliaan linnuston havaintopaikat ja lepakkohavainnot. P=Pohjanlepakko, V=Vesisiippa

Liite 4. Lepakkohavaintojen luokitteluperusteet

Lepakoiden käyttämien alueiden luokitteluperusteet Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen kartoitusohjeen mukaan (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry 2012)

Luokka I: Lisääntymis- tai levähdyspaikka.

Ehdottomasti säilytettävä, hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty

- Hävittämiselle tai heikentämiselle on haettava lupa ELY-keskukselta.
- Jos poikkeuslupa myönnetään, tulee lepakoille aiheutuvaa haittaa pienentää esimerkiksi asentamalla korvaavia päiväpiilopaikkoja, kuten pönttöjä.
- Suunnittelussa kannattaa ottaa huomioon suojeltuun kohteeseen liittyvät lepakoiden käyttämät kulkureitit ja ruokailualueet.

Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti.

Alueen arvo lepakoille huomioitava maankäytössä (EUROBATS)

- Vahva suositus, jolla ei kuitenkaan ole suoraan luonnonsuojelulain suojaa.
- Tärkeä saalistusalue voi olla sellainen, jolla saalistaa monta lajia ja/tai alueella saalistaa merkittävä määrä yksilöitä.
- Aluetta käyttävä laji on harvinainen tai harvalukuinen.
- Alue on todettu tai todennäköinen siirtymäreitti päiväpiilon ja saalistusalueen välillä.
- Jos siirtymäreitti katkaistaan, tulisi toteuttaa korvaava reitti.
- Huomioidaan alueen lähellä sijaitsevat lisääntymis- ja levähdyspaikat

Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue.

Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoille.
- Alue on lepakoiden käyttämä, mutta laji ja/tai yksilömäärä on pienehkö.
- Ei mainittu luonnonsuojelulaissa
- Ei suosituksia EUROBATS--sopimuksessa

Rakennusinventointi

Tammelan kunta Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 03 41201

Rakennuskantainventointi
5.11.2026

Eerikkilän asemakaavan muutoksen selvitykset
5.11.2026

Tammelan kunnan kaavoitus, puh 03 4120507 / 040 6578077 **Mika Mäkelä, FT**

Rakennusinventointi

Tammelan kunta Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 03 41201

Ruostejärvi

Ruostejärven ympäristö on ollut harvaan asuttua vielä 1900-luvun puoliväliin tultaessa, 1900-luvun taitteessa järven eteläpuolella on ollut kaksi vanhaa maatilaa Härkätien varrella nimeltään Mattila ja Mäenpää sekä järven luoteiskulmalla Rantala, joka tosin on ollut yleiskaava-alueen ulkopuolella kuten nykyisen valtatien 2 toisella puolella olevan Suontaka.

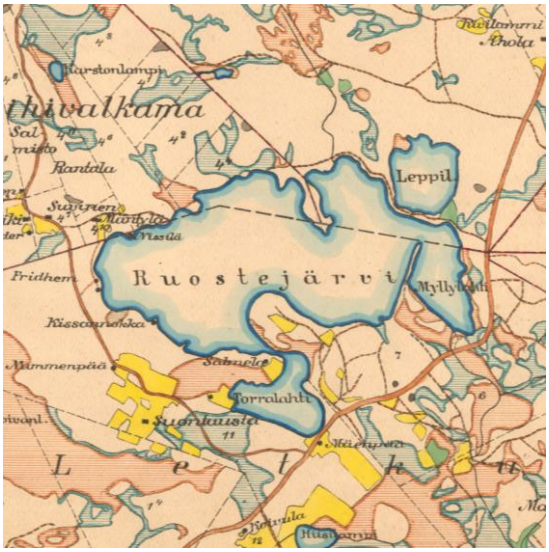
Pitäjänkartan mukaan vuodelta 1922 osayleiskaava-alueella on ollut kolme tilaa, vanha Mäenpään tila Härkätien varrella sekä uusina Toralahden luoteispuolella Salmela nykyisen Forssan kesäsiirtolan alueella sekä kartassa nimettömänä nykyinen Aittalan tila. Kaava-alueen ulkopuolella järven luoteiskulmalla on Nissilän ja Mäntylän tilat.

Ruostejärven pohjoisosat säilyivät rakentamattomina 1950-luvulle, jolloin Suomen Palloliiton ensimmäinen puheenjohtajan Erik von Frenckell myi vuonna 1949 Tammelan pitäjässä sijaitsevasta Saaren kartanosta 17 hehtaarin alueen urheiluopiston perustamista varten. Eerikkilä tosin siirtyi jo 1950-luvun alussa itsenäisen Palloilu Säätiön haltuun, mutta opisto on toiminut jalkapallon koulutuskeskuksena näihin päiviin asti. Vuosien varrella toiminta on laajentunut kattamaan mm. salibandyn ja yleisiä liikuntahuoltoon liittyviä toimintoja.
Aluetta on vuosien aikana kehitetty useaan otteeseen, yksi suurimmista uudistuksista oli 1960-luvun lopulla valmistunut ensimmäinen sisähalli. Vuonna 1998 valmistui täysimittainen jalkapallohalli. Lisäksi alueelle on rakennettu muita liikuntapaikkoja sekä majoitus- ja ravintolatiloja (päärakennus Frenckell 1992, jalkapallohalli ja liikuntahallin muutos sisäpalloilua varten1998, majoitusrakennus Tammela 2002, lämmitettävä keinonurmikenttä 2005 jne)

Jo hivenen ennen Eerikkilän perustamista alkoi Toralahden koillisrannalle muodostua tiivistä vapaa-ajan asumista, joka ensin sijoittui aivan järven rantaan. Myöhemmin nämä vapaa-ajan asunnot ovat osin jääneet rannassa oleviksi saunarakennuksiksi, kun uudempi ja suurempi vapaa-ajanasunto on rakennettu kauemmas rannasta.

Myös Leppilammen rantoja rakennettiin 1950-luvulta lähtien vapaa-ajanasuntokäyttöön, tälle alueelle muodostui lisäksi matkailuun liittyvää liiketoimintaa,

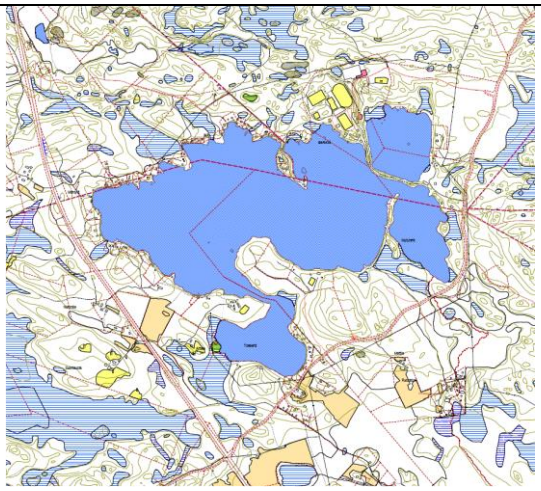

josta ovat vielä muistona pienet yöpymismajat rannan läheisyydessä. Sittemmin liiketoiminta on loppunut ja alue on osin muuttunut vakituiseen asumiseen käytettäväksi, osin säilynyt vapaa-ajan käytössä.

Matkailu ja virkistys on Ruostejärvellä muodostunut merkittäväksi jo 1950-1960 –luvuilla; osin tämä on seurausta Eerikkilän vaikutuksesta, osin järvi itsessään on etenkin itäosan kaavarajauksen alueelta tarjonnut puitteet virkistystoiminnalle, joka on Toralahden ja Leppilammen loma-asutusta lukuun ottamatta ollut joko yleishyödyllistä tai muuten matkailua hyödyttävää. Aikaisemmin mainittujen Eerikkilän urheiluopiston ja Leppilammen ranta-alueen matkailuun tähtäävät pyrkimysten lisäksi Finlaysonin sairaskassa rakensi Sarkinniemeen henkilöstölle kokoontumiseen ja virkistykseen tarkoitetun rakennuksen 1970. Forssan kauppala puolestaan rakensi 1960-80 luvulla kaupungin kesäsiirtolan entisen Salmelan tilan maille.

Uusin ja omalta osaltaan alueen tulevalle kehitykselle merkittävä Hämeen Luontokeskus (nyk. Villa Eerikkilä) rakennettiin 2000-luvun taitteessa Härkätien ja Ruostejärven väliselle maa-alueelle, Eerikkilän urheiluopiston näkyessä vastarannalla. Luontokeskuksen tarkoituksena oli tutustuttaa kävijöitä lähiympäristön suojelualueisiin kuten Liesjärven ja Torronsuon kansallispuistoihin sekä niihin ja muihin hämäläisiin luontokohteisiin johtaviin virkistysreitteihin. Virkistysreitteihin ja –alueisiin liittyen on kaava-alueella myös rakennettu erilaisia laavuja ja losseja niin liikkumista kuin virkistymistäkin silmällä pitäen.

Rakennuskannan arvioinnissa alue painottuu selkeästi virkistys- ja matkailukäyttöön rakennettuihin erilaisiin rakennuksiin, jotka omalta osaltaan kertovat kulttuurin muutoksesta vuosien saatossa vielä 1960-luvulla tutusta melko askeettisesta retkeilystä (Forssan kesäsiirtola, Leppilammen majat) kohti nykyisen kaltaista mukavuuksilla ja aktiviteeteillä varustettua virkistystä, jota Eerikkilä edustaa.

Rakennusinventointi

Tammelan kunta Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 03 41201

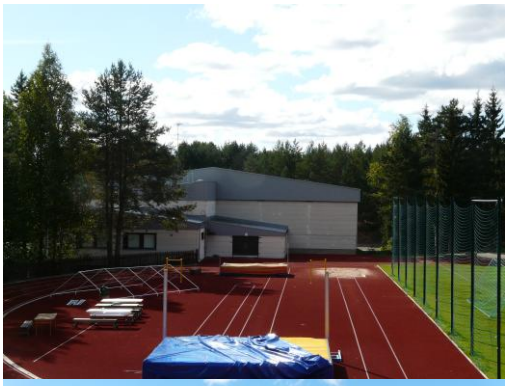
Lähtötilanne	Erik von Frenckell myi vuonna 1949 Tammelan pitäjässä sijaitsevasta Saaren kartanosta 17 hehtaarin alueen urheiluopiston perustamista varten. Vuosien kuluessa Eerikkilästä on kehittynyt monipuolinen urheilun ja liikunnan keskus Tammelaan. Ensimmäisessä vaiheessa 1950- ja 1960-luvuilla alueelle rakennettiin hirsinen päärakennus sekä siihen liittyviä sauna-, asuin- ja varastotiloja, jotka muodostivat ensimmäisen vaiheen kokonaisuuden. Vanha päärakennus Ruostejärven rannasta katsottuna, rakennettu 1949. Rakennus on suojeltu alueelle vuonna 2014 voimaan tulleessa asemakaavassa.	
	Pieni saunarakennus vanhan päärakennuksen tuntumassa. Saunarakennus on rakennettu uudelleen vuonna 2025.	
	Suurempi saunarakennus on kuulunut osana ensimmäisen vaiheen kokonaisuuteen. Rakennus on säilyttänyt hyvin alkuperäisen ilmeensä, mutta sitä ei ole suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa. Käynnissä olevassa asemakaavamuutoksessa rakennusta ehdotetaan suojeltavaksi. Rakennus on jonkin matkaa vanhasta päärakennuksesta, mutta yhteyden on sittemmin katkaissut suurikokoinen ruokalarakennus.	

Laajentuminen	Eerikkilää on laajennettu ja rakennettu 1960-luvulta tähän päivään useaan otteeseen:	
	Rantaan vanhan päärakennuksen läheisyyteen rakennettiin 1967 asuinrakennus. Vastaavia rakennuksia on useampia Forssassa Siurilankadulla.	
	Lisätilaa urheiluopiston tarpeisiin rakennettiin vuosien 1980-1982 aikana. Taloa laajennettiin vuonna 2007. Suurikokoinen uusi rakennus sijoittui osaksi ensimmäisen vaiheen kokonaisuutta.	
	Uusi päärakennus Frenckell rakennettiin vuonna 1992. Rakennusta laajennettiin vuonna 2012 (kuvassa vasemmalla).	
	Majoitusrakennus Players´ House (ent. Tammela) rakennettiin palloiluhallin läheisyyteen, alueen sisääntulon yhteyteen vuonna 2002.	
	Uusi päärakennus ja majoitusrakennus muodostavat keskenään suhteellisen tasokkaan tummatiilisen kokonaisuuden alueelle saavuttaessa.	

Tammelan kunnan kaavoitus, puh 03 4120507 / 040 6578077 **Mika Mäkelä, FT**

Rakennusinventointi

Tammelan kunta Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 03 41201

Urheilu	Urheiluopiston toiminnalle olennainen rakennuskanta on erilaisiin urheilusuorituksiin ja lajeihin tarkoitetut liikuntapaikat: Yksi suurimmista uudistuksista oli 1960-luvun lopulla valmistunut ensimmäinen sisähalli. Vuonna 1998 valmistui täysimittainen jalkapallohalli. Vuonna 2019 valmistui salibandyhalli.	
Muuta	Eerikkilän alueen voimalaitos valmistui vuonna 2005. Alueella on myös sekalaisia varastointiin tarkoitettuja rakennuksia.	

Rakennusinventointi

Tammelan kunta Hakkapeliitantie 2 31300 Tammela puh 03 41201

Laatija	Tammelan kunta, Mika Mäkelä	
Päiväys ja allekirjoitus	Tammelassa 5.11.2026 Kaavasuunnittelija Mika Mäkelä, filosofian tohtori	